

Kauhajoki

KAUHAJOEN KAUPUNGIN TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS 2024

Eduskunta kokoontuneena täysistuntoon Kauhajoella talvisodan aikaan 1939 – 1940.

Sisältö

1.	Johdanto	3
2.	Kauhajoen kaupungin luottamuselinten toiminta vuonna 2024.....	4
3.	Tarkastuslautakunta	5
3.1	Tarkastuslautakunnan tehtävät ja ulkoinen tilintarkastus	5
3.2	Tarkastuslautakunnan kokoonpano.....	5
3.3	Tarkastuslautakunnan toiminta	6
4.	Valtuustokauden 2023 arviointikertomuksen käsittelyn tärkeimmät huomiot.....	10
5.	Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen arviointi 2024.....	11
5.1	Kaupungin strategiset tavoitteet	11
5.2	Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.....	11
5.3	Talouden tasapainottaminen.....	11
5.4	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	12
6.	Konserniyhtiöt	14
6.1	Konserniohjaus ja konserniyhteisöille asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	14
6.2	Konserniyhtiöiden tilinpäätösraportointi	14
6.3	Kuntayhtymät	16
7.	Hallintokuntien tavoitteiden toteutumisen ja toiminnan arviointi vuodelta 2024.....	17
7.1	Kaupunginhallituksen alainen toiminta	17
7.1.1	Hallintopalvelut	17
7.1.2	Elinkeinopalvelut	18
7.2	Kasvatus- ja opetuslautakunta.....	22
7.3	Hyvinvointilautakunta.....	26
7.4	Tekninen lautakunta	34
7.5	Rakennuslautakunta	36
7.6	Ympäristölautakunta.....	38
7.7	Henkilöstö	40
8.	Muut havainnot vuodelta 2024.....	41
9.	Seuranta.....	41
10.	Tarkastuslautakunnan yhteenveto ja esitys valtuustolle	41
11.	Allekirjoitukset.....	42

1. Johdanto

Tarkastuslautakunta on tutustunut kaupungin ja konserniyhtiöiden toimintoihin sekä arvioinut, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Haastatteluja ja tutustumisvierailuja on tehty talouden ja toiminnan toteutumisen seuraamiseksi. Haastateltavina on ollut kaupunginjohtaja ja johtoryhmän jäseniä sekä kaupungin muita viranhaltijoita.

Kauhajoen kaupungin talous on useita vuosia ollut alijäämäinen. Taseen alijäämä saatiin katetuksi vuoden 2023 tilinpäätökseen mennessä. Taseen ylijäämä oli vuoden 2024 alussa 1,15 miljoonaa euroa. Kaupungin talouden tarkkaa seuranta tulee jatkaa edelleen. Talousarvio 2024 oli 43 000 euroa alijäämäinen. Tämä jo itsessään asetti taloudenpidolle haastetta heti vuoden alusta lähtien.

Vuoden 2024 tilinpäätös on 1 026 253,79 euroa ylijäämäinen. Ylijäämää selittävät osaltaan ennakoitua parempi verokertymä ja kertyneet rahoitustuotot. Käyttötalouden osalta tilinpäätös jäi negatiiviseksi.

Tarkastuslautakunta 7.5.2025

Kuvassa vasemmalta alkaen:

Puheenjohtaja Taija Hakola, sihteerä Sari Antinluoma-Rintakomsi, jäsen Eija Ala-Pantti, varapuheenjohtaja Mika Muurimäki, jäsen Heikki Ahola ja jäsen Timo Laitila

2. Kauhajoen kaupungin luottamuselinten toiminta vuonna 2024

Alla olevassa taulukossa on Kauhajoen kaupungin luottamuselimet, pidettyjen kokousten ja pykälien määrä. Tarkastuslautakunta on tutustunut luottamuselinten pöytäkirjoihin ja kokousmateriaaliin päättämänsä työnjaon mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto valitsi 16.8.2021 pitämässään kokouksessa luottamushenkilöt kaupungin luottamuselimiin. Luottamushenkilöiden velvollisuus on sitoutua tehtäviinsä ja osallistua kokouksiin. Mikäli varsinainen jäsen on estynyt, tulee siitä ilmoittaa hallintosäännön mukaan henkilökohtaiselle varajäsenelle, toimielimen puheenjohtajalle tai sihteerille.

Toimielin	Kokouksien määrä 2024 (2023)	Käsiteltyjen asioiden määrä 2024 (2023)
Kaupunginvaltuusto	5 (5)	67 (63)
Kaupunginhallitus	19 (20)	265 (306)
Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto	3 (6)	22 (44)
Kasvatus- ja opetuslautakunta	6 (6)	66 (56)
Kasvatus- ja opetuslautakunnan jaosto	2 (1)	2 (1)
Hyvinvointilautakunta	7 (6)	67 (62)
Tekninen lautakunta	9 (11)	88 (89)
Rakennuslautakunta	5 (5)	31 (27)
Ympäristölautakunta	8 (9)	70 (76)
Keskusvaalilautakunta	4 (3)	24 (25)

Esteellisyydet:

- Ala-Kokko Antti: Kauhajoen Vesihuolto Oy, Kauhajoen Asunnot Oy
- Hakola Taija: Kauhajoen Vesihuolto Oy, Kauhajoen Asunnot Oy

Sihteerinä on toiminut talous- ja hallintosihteeri Sari Antinluoma-Rintakomsi. Varalla on ollut toimialasihteeri Jaana Korkeamäki.

3.3 Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuoden 2024 aikana 13 kertaa ja vuoden 2025 kevään aikana 8 kertaa.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin kohteina ovat olleet kaikki hallintokunnat, erityisesti talouden tasapainottaminen, sisäinen tarkastus, riskien hallinta sekä konserniohjaus. Lautakunta on kuullut hallintokuntien johtajia ja pääkirjanpitäjää. Vuoden 2024 aikana lautakunta on tehnyt tutustumiskäynnin sote-uudisrakennukseen / kuntouttavaan lyhytaikais-yksikköön ja suun terveydenhuoltoon.

Tarkastuslautakunta tutustumassa kiinteistöpäällikkö Kimmo Järvisen johdolla sote-uudisrakennukseen 19.2.2024

Kuvassa vasemmalta alkaen: Timo Laitila, Taija Hakola, Eija Ala-Pantti, Kimmo Järvinen, Mika Muurimäki ja Antti Ala-Kokko

Lautakunnan käsittelemät merkittävimmät asiat:

Kokousaika	Käsiteltyt asiat	Arviointimenetelmä
Vuosi 2024		
19.1.2024	Tilintarkastajan väliraportti vuodelta 2023	
	Vt. ympäristöpäällikön haastattelu	Haastattelu: ympäristöpäällikkö Raija Potila
	Kaupunginjohtajan haastattelu	Haastattelu: kaupunginjohtaja Niku Latva-Pukkila
19.2.2024	Tutustumiskäynti sote-uudisrakennukseen / kuntouttavaan lyhytaikaisyksikköön ja suun terveydenhuoltoon	Esittelemässä: kaupungin kiinteistö-päällikkö Kimmo Järvinen sekä palveluvastaava Elina Rahkola ja ylihammaslääkäri Annika Granit-Rantanen, HVA
	Hallintojohtajan haastattelu	Haastattelu: hallintojohtaja Sami Kiukkonen
	Teknisen johtajan haastattelu	Haastattelu: tekninen johtaja Harri Virtanen
	Arviointikertomuksen aloittaminen	
27.3.2024	Hallintojohtajan haastattelu	Haastattelu: hallintojohtaja Sami Kiukkonen
	Pääkirjanpitäjän haastattelu	Haastattelu: pääkirjanpitäjä Noora Mäenpää, Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy
	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
19.4.2024	Kasvatus- ja opetusjohtajan haastattelu	Haastattelu: kasvatus- ja opetusjohtaja Lari Marjamäki
	Hallintojohtajan haastattelu	Haastattelu: hallintojohtaja Sami Kiukkonen
	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
26.4.2024	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
30.4.2024	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
6.5.2024	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
8.5.2024	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
15.5.2024	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
	Sidonnaisuusilmoitusten käsitteleminen	
17.5.2024	Tilintarkastajan loppuraportti ja tilintarkastuskertomus vastaanotettu	
	Arviointikertomus valmis	
	Kauhajoen kaupungin vuoden 2023 tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen	
	Sidonnaisuusilmoitusten käsitteleminen	
21.5.2024	Arviointikertomuksen luovutus kaupunginvaltuustolle ja kaupungin johdolle	Vastaanottajat: valtuuston puheenjohtaja Lasse Hautala ja hallintojohtaja Sami Kiukkonen
	Sidonnaisuusrekisteri valtuustolle	
2.10.2024	Vastuunalaisen tilintarkastajan vaihtuminen	
	Hallintojohtajan haastattelu	Haastattelu: hallintojohtaja Sami Kiukkonen
	Kauhajoen kaupungin tilintarkastussuunnitelma 2024	
	Tarkastuslautakunnan työohjelma vuodelle 2024	
	Työnjako päätösten seurantaan vuodelle 2024	

	Hallintopalvelut / tarkastuslautakunnan talousarvio 2025	
22.11.2024	Hallintojohtajan haastattelu	Haastattelu: hallintojohtaja Sami Kiukkonen
	Hyvinvointijohtajan haastattelu	Haastattelu: hyvinvointijohtaja Eija Liikamaa
	Kasvatus- ja opetusjohtajan haastattelu	Haastattelu: kasvatus- ja opetusjohtaja Lari Marjamäki
	Hallintopalvelut / tarkastuslautakunnan talousarvio 2024	
Vuosi 2025		
16.1.2025	Kaupunginjohtajan haastattelu	Haastattelu: kaupunginjohtaja Niku Latva-Pukkila
	Ympäristöpäällikön haastattelu	Haastattelu: ympäristöpäällikkö Tiia Laamanen
	Teknisen johtajan haastattelu	Haastattelu: tekninen johtaja Harri Virtanen
	Tilintarkastajan väliraportti vuodelta 2024	
	Hallintokuntien selvitykset arviointikertomuksen käsittelystä koskien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista vuonna 2023	
19.2.2025	Hallintojohtajan haastattelu	Haastattelu: hallintojohtaja Sami Kiukkonen
	Hyvinvointijohtajan haastattelu	Haastattelu: hyvinvointijohtaja Eija Liikamaa
	Kasvatus- ja opetusjohtajan haastattelu	Haastattelu: kasvatus- ja opetusjohtaja Lari Marjamäki
	Arviointikertomuksen aloittaminen	
21.3.2025	Kaupunginjohtajan haastattelu	Haastattelu: kaupunginjohtaja Niku Latva-Pukkila
	Suupohjan koulutus- ja työllisyyskuntayhtymä Vuoksin työllisyysjohtajan haastattelu	Haastattelu: työllisyysjohtaja Anu Salmela, Suupohjan koulutus- ja työllisyyskuntayhtymä Vuoksi
	Työnjako päätösten seurantaan vuodelle 2024	
	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
4.4.2025	Hallintojohtajan haastattelu	Haastattelu: hallintojohtaja Sami Kiukkonen
	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
25.4.2025	Sidonnaisuusilmoitusten käsitteleminen	
	Tilintarkastajan loppuraportti ja tilintarkastuskertomus vastaanotettu	
	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
7.5.2025	Rakennustarkastajan haastattelu	Haastattelu: rakennustarkastaja Esa Alapiha
	Sidonnaisuusrekisteri valtuustolle	
	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
9.5.2025	Arviointikertomuksen laatimista jatkettu	
14.5.2025	Arviointikertomus valmis	
	Kauhajoen kaupungin vuoden 2024 tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen	
19.5.2025	Arviointikertomuksen luovutus kaupunginvaltuustolle ja kaupungin johdolle	Vastaanottajat: valtuuston puheenjohtaja Lasse Hautala ja hallintojohtaja Sami Kiukkonen

Tarkastuslautakunta tutustuu kuntouttavan lyhytaikaisyksikön kuntosaliin 19.2.2024

Esittelemässä palveluvastaava Elina Rahkola (2. vasemmalla) ja kiinteistöpäällikkö Kimmo Järvinen (3. vasemmalla)

4. Valtuustokauden 2023 arviointikertomuksen käsittelyn tärkeimmät huomiot

Kaupunginvaltuusto käsitteli 27.5.2024 tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2023. Samalla se velvoitti hallintokunnat ja konserniyhtiöt käsittelemään arviointikertomuksen, ryhtymään osaltaan toimenpiteisiin esille nostettujen asioiden korjaamiseksi ja toiminnan kehittämiseksi sekä raportoimaan tehdyistä toimenpiteistä tarkastuslautakunnalle lokakuun 2024 loppuun mennessä. Tarkastuslautakunta hyödyntää saatua tietoa tulevassa arvioinnissa.

Kauhajoen kaupungin toimielimet:

Rakennuslautakunta on 25.6.2024 § 23 kokouksessaan merkinnyt tiedokseen tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ja siihen sisältyvät havainnot.

Kasvatus- ja opetuslautakunta on 21.8.2024 § 38 kokouksessaan merkinnyt tiedokseen tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ja siihen sisältyvät havainnot.

Hyvinvointilautakunta on 28.8.2024 § 37 kokouksessaan merkinnyt tiedokseen tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ja siihen sisältyvät havainnot.

Tekninen lautakunta on 8.10.2024 § 57 kokouksessaan merkinnyt tiedokseen tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ja siihen sisältyvät havainnot.

Kaupunginhallitus on 23.09.2024 § 179 kokouksessaan merkinnyt tiedokseen tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ja siihen sisältyvät havainnot sekä antanut tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon:

- ”Hallintopalveluihin liittyvät tarkastuslautakunnan havainnot ovat oikeita.
- Hallintopalvelut merkitsevät tiedoksi tarkastuslautakunnan erinomaisen huomion liittyen kuntalaisten yhdenvertaisuuteen palvelujen siirtyessä yhä enemmän digitaalisiksi. Kaupungin palvelujen tulee olla kaikkien kuntalaisten saavutettavissa.
- Elinkeinopalveluihin liittyvät tarkastuslautakunnan havainnot ovat oikean suuntaisia.
- Elinkeinopalveluiden henkilöstö jatkaa tiivistä yhteistyötä alueen elinkeinoelämän kanssa. Vuonna 2021 hyväksytyn elinkeinostrategian pääpainopisteet ovat laajoja. Elinkeinostrategian toimenpiteitä jalkautetaan vuosittain talousarvion ja toiminnallisen suunnittelun yhteydessä, jolloin erilaisiin toimintaympäristön muutoksiin on helpompi reagoida.
- Geopark-statusen hyödyntäminen Kauhajoen kaupungin markkinoinnissa tunnustetaan. Se on edelleen yksi kaupungin näkyvimmistä kärjistä kuntamarkkinoinnissa.
- Painettua materiaalia tuotetaan jonkin verran, mutta tilanne ja kohderyhmä pyritään tapauskohtaisesti huomioimaan. Elinkeinopalveluiden tuottama viestintä on pääosin sähköistä sen kustannustehokkuuden ja laajan tavoitavuuden vuoksi. Ei lakisääteinen -sisältö mahdollistaa vapaammin viestintäkanavan valitsemisen. Jos kohderyhmä on sellainen, että perinteinen painettu materiaali on paras, niin silloin tuotetaan painettu aineistoa. Myös erilaisissa tapahtumissa tai messuilla jaettavalla painetulla aineistolla on edelleen oma paikkansa.”

Ympäristölautakunta on 16.12.2024 § 65 kokouksessaan merkinnyt tiedokseen tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ja siihen sisältyvät havainnot.

Konserniyhtiöt ja kuntayhtymät: Ei saatuja selvityksiä.

5. Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen arviointi 2024

5.1 Kaupungin strategiset tavoitteet

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 9.12.2023 § 60 hyväksynyt talousarvion yhteydessä vuodelle 2024 kaupungin strategiset pääpainopisteet ja tavoitteet, jotka on soveltaen esitetty eri hallinnonalojen talousarviossa. Vastuualueet ovat määritelleet strategisten painopisteiden saavuttamiseksi tehtävät toimenpiteet ja tulosten mittaamisesta kertovat mittarit asiakas-, henkilöstö- ja talousnäkökulmista.

Tarkastuslautakunta on arvioinut toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla tulokorttien pohjalta. Tulokorttien avulla tapahtuva seuranta edellyttää jatkuvaa ja säännöllistä vastuualueiden yksiselitteistä ja konkreettista raportointia tavoitteiden toteutumisesta numeroina, taulukkoina ja muutoin yksilöitynä sekä vertailuna talousarvioon ja aiempiin vuosiin.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet sekä onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

5.2 Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Talousarviossa olennaisimmat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on laadittu kuntalain (410/2015) perusteella. Tilinpäätöksessä 2024 on huomioitu kuntalain määräykset ja siirtymäsäännökset.

Lautakunnat ovat esittäneet toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet hallintokuntien talousarvion yhteydessä. Taloudelliset ja toiminnan muutokseen tähtäävät tavoitteet ovat painottuneet tarkan talouden ja tasapainottamisohjelman mukaisten toimenpiteiden tekemiseen. Hallintokunnat ovat omissa toiminta- ja taloussuunnitelmissaan huomioineet tiukan taloudenpidon tarpeita. Kaikki asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet eivät toteutuneet. Ottaen huomioon, että edellisten vuosien taseen alijäämä saatiin katetuksi vuoden 2023 tilinpäätökseen, kaupunginhallituksen ja hallintokuntien oli vuoden 2024 aikana toiminnassaan varmistettava edelleen taseen ylijäämän säilyminen.

Kaupunginhallitus asetti 7.10.2024 §189 taloustyöryhmän talousarvion 2025 ja taloussuunnitelman 2025–2028 raamin valmistelua varten. Työryhmä on kokoontunut, ja raportti valmistuu keväällä 2025.

5.3 Talouden tasapainottaminen

Kaupunki sai verotuloja 29,98 miljoonaa euroa ja valtionosuuksia 9,89 miljoonaa euroa. Verotuloja kaupunki sai 735 000 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kauhajoen kaupungin tilinpäätös oli vuonna 2024 ylijäämäinen 1,026 miljoonaa euroa. Kaupungin lainakanta oli taseen tunnuslukujen mukaan 67,00 miljoonaa euroa, vähennystä edelliseen vuoteen 4,58 miljoonaa euroa. Lainakanta/asukas oli 5 350 euroa, laskua edelliseen vuoteen 322 euroa/asukas.

Konsernin lainamäärä oli yhteensä 90,81 miljoonaa euroa, 7 251 euroa/asukas. Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna 371 euroa/asukas.

Vuoden 2024 ylijäämän kirjaamisen jälkeen kaupungin taseeseen kertynyt ylijäämä oli 2,18 miljoonaa euroa, kun vuotta aiemmin oli ylijäämää 1,15 miljoonaa euroa. Taseen ylijäämä oli 174 euroa/asukas, vuotta aiemmin ylijäämä oli 91 euroa/asukas.

Talouden tasapainottamisohjelmaan 2024 asetettiin neljä säästötavoitetta, yhteensä 245 000 euroa. Vain yksi, lomarahen vaihtosopimus, toteutui kohtuullisesti. Muuten säästötavoitteet eivät toteutuneet.

5.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kaupunginvaltuusto on päättänyt 28.6.2021 § 48 konserniohjeesta ja 4.10.2021 / § 86 sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeesta. Konserniohje on tullut voimaan 1.8.2021 alkaen ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje 4.10.2021 alkaen.

Kaupunginvaltuustossa hyväksyttiin 7.11.2022 § 58 ja päivitettiin 9.12.2024 § 61 hallintosäännön muutokset. Päivitetty hallintosääntö tuli voimaan 1.1.2025. Hallintosäännön 10. luvun § 78–81 mukaisesti kaupunginvaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen linjaukset, tavoitteet ja osa-alueet sekä niiden toimeenpano-, seuranta- ja arviointimenettelyt. Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä

- 1) hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat,
- 2) valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä
- 3) antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.
- 4) vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan,
- 5) hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta,
- 6) vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan sekä
- 7) hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan toimintakertomukseen otettavan osion.

Kaupunginvaltuusto vahvisti 26.11.2018 § 64 poistosuunnitelman perusteiden ja poistoaikojen päivityksen sovellettavaksi 1.1.2019 alkaen. Suunnitelma vastaa kirjanpitolautakunnan yleisohjetta. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan. Kaupunginhallituksen päätöksellä on vuosittain päivitetty peruskorjattujen rakennusten poistoaikoja.

Yhteenveto toimialojen saatavien käsittelystä vuonna 2024:

	Jälkiperintään jäävät luottotappiot €	Perinnästä poistettavat saatavat €
Kasvatus- ja opetuslautakunta 21.11.2024 § 62	160,00	10 238,52
Kaupunginhallitus 25.11.2024 § 234	1 965,38	
Hyvinvointilautakunta 28.11.2024 § 61		739,00
Ympäristölautakunta 16.12.2024 § 66	3 175,25	90,00
Tekninen lautakunta 17.12.2024 § 83	2 868,51	
	8 169,14	11 067,52

Tarkastuslautakunnan arvio

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupungin toiminnassa toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaisia menettelytapoja. Toteutettu sisäinen valvonta antaa riittävän kuvan talouden ja toiminnan laajuudesta sekä varojen ja omaisuuden turvaamisesta. Tarkastuslautakunta toteaa, että jokainen kaupungin henkilöstön jäsen omalla paikallaan ja tehtävässään on osa kaupungin sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa. Kaupungin tilinpäätös 2024 sisältää selonteon kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupungin vakuutukset on kilpailutettu vuonna 2020.

Kaupunkinäköymä 10.8.2024

6. Konserniyhtiöt

6.1 Konserniohjaus ja konserniyhteisöille asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

KONSERNIYHTIÖT	
Tavoitteiden toteuminen / kaupungin omistusosuus	
Kauhajoen Lämpöhuolto Oy 100 %	* alijäämä 150 630 €
Kauhajoen Tennishalli Oy 95 %	* alijäämä 3 048 €
Kauhajoen Vesihuolto Oy 97,67 %	* ylijäämä 46 356 €
Kiinteistö Oy Kauhajoen Liikenneterminaali 84,03 %	* ylijäämä 8 065 €
Kiinteistö Oy Kauhajoen Teknologiakeskus 68,06 %	* alijäämä 71 713 €
Kauhajoen Asunnot Oy 100 %	* alijäämä 264 €
Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy 51,15 %	* ylijäämä 1 533 €

Kaupunginvaltuusto hyväksyy konserniohjeen sekä määrittää kaupungin tavoitteet ja omistajapolitiikan linjaukset. Talousarviosta ja taloussuunnitelmasta päättäessään kaupunginvaltuusto asettaa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen ja yhtiöiden strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Konserniohjeen 28.6.2021 § 48 sekä Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen 4.10.2021 § 86 ja Hallintosäännön 7.11.2022 § 58, päivitys 9.12.2024 § 61. Kaupunginhallitus on 9.10.2023 § 218 antanut omistajaohjauksena konserniyhtiöille toiminnalliset ja taloudelliset kehykset vuoden 2024 taloussuunnitteluun.

6.2 Konserniyhtiöiden tilinpäätösraportointi

Kauhajoen Lämpöhuolto Oy

Yhtiöjärjestyksen § 2 mukaisesti yhtiön toimialana on omistaa ja hallita lämpölaitoksia ja tähän liittyviä lämmönjakokanavistoja sekä tuottaa lämpöenergiaa ja myydä sitä. Vuosi 2024 on ollut haasteellinen kustannusten noususta johtuen jokaisella osa-alueella. Energian laskutushinta on huomattavasti edullisempi kuin valtakunnassa keskimäärin. Vuoden 2024 tilinpäätöksen mukaan yhtiön toiminnasta on syntynyt tappiota 150 630 euroa. Yhtiön vapaa oma pääoma taseessa oli 3 123 940 euroa, vuotta aikaisemmin taseen ylijäämä oli 3 274 570 euroa. Osinkoa ei jaeta.

Kauhajoen Tennishalli Oy

Kauhajoen Tennishalli Oy:n toiminnan tarkoituksena on ns. omakustannushintaan mailapeliä pelaamisen mahdollistaminen paikkakunnalla sekä edesauttaa joukkue liikunnan ja joukkue pelien harjoittamista. Yhtiön vuoden 2024 tilikauden tulos oli negatiivinen 3 047 euroa ja taseen alijäämä oli 41 624 euroa. Yhtiö on lyhentänyt kaupungin lainaa 9 000 euroa suunnitelman mukaisesti.

Yhtiön hallitus on esittänyt kaupungille, että osakeyhtiön toiminta sulautetaan kaupungin liikuntapalveluihin vuoden 2025 aikana, jolloin yhtiö ja yhtiön hallinto voidaan purkaa.

Kauhajoen Vesihuolto Oy

Yhtiön päätavoite on muodostaa vesihuoltoa koskevan lainsäädännön vaatimusten ja hengen mukainen vesilaitos, joka vastaa sille määritellyllä toimialueella kattavasti

vesihuollon järjestämisestä. Yhtiöllä on eri toimialueet puhdasvesi-, jätevesi- ja sadevesi-toiminnoille.

Vesijohtoverkostoa on uudistettu säännöllisesti. Investoinnit on katettu liiketoiminnan tulorahoituksella. Vesi- ja viemärlaitoksen kulutustaksoja on korotettu 1.9.2024 alkaen.

Yhtiön vuoden 2024 tilinpäätös oli ylijäämäinen 46 356 euroa, josta siirrettiin uudistus- ja kehityssrahastoon 4 640 euroa. Taseessa oleva edellisten tilikausien ylijäämä oli vuoden 2024 ylijäämän kirjaamisen jälkeen 3 807 744 euroa. Osinkoa ei jaeta.

Kiinteistö Oy Kauhajoen Liikenneterminaali

Yhtiön toiminnan tarkoitus on kirjattu yhtiöjärjestyksen toimialaa koskevaan pykälään. Yhtiö omistaa ja hallinnoi Vinkkeli-nimistä tilaa ja sille rakennettua liike-, toimisto- ja varastotilaa.

Kuluvan käyttöomaisuuden tultua poistetuksi tilikauden 2020 loppuun mennessä, uudet investoinnit ovat olleet minimissä. Investoinnit on toteutettu kerrytettyjen kassavarojen turvin.

Tilikauden tulos oli 8 065 euroa ylijäämäinen. Taseen alijäämä vuoden lopussa oli 390 396 euroa. Osinkoa ei jaeta.

Kiinteistö Oy Kauhajoen Teknologiakeskus

Kauhajoen Teknologiakeskus Logistia tarjoaa toimi- ja kokoustiloja sekä muita palveluita yrityksille ja yhteisöille. Vuoden 2024 aikana Logistialla on toteutettu mm. kulunvalvonnan uudistaminen ja pyritty lisäämään näkyvyyttä. Yhtiön tilinpäätös oli alijäämäinen 71 713 euroa, taseen ylijäämä oli 1 599 euroa. Osinkoa ei jaeta.

Kauhajoen Asunnot Oy

Yhtiö toteutti kertomusvuonna toimintansa tarkoitusta ja tarjosi omakustannusperusteisesti hinnoiteltuja vuokra-asuntoja asunnontarvitsijoille Kauhajoella. Vuokrausaste vuonna 2024 oli n. 80 %. Markkinakorkotason huomattava kohoaminen näkyi raskaasti yhtiön tuloksessa ja korkokulut nousivat 145 % edelliseen tilikauteen verrattuna. Yhtiö käynnisti tämän johdosta toimet vieraan pääoman takaisinmaksuaikataulun muuttamiseksi ja joidenkin lainojen konvertoimiseksi. Yhtiön 3,1 miljoonan euron lainatakaushakemus hyväksyttiin Kauhajoen kaupunginvaltuuston kokouksessa lokakuussa. Kiinteistön ylläpitoa huoneistokorjausten osalta on tehty välttämättömät toimenpiteet.

Tilikauden tulos oli alijäämäinen 264 euroa, taseen alijäämä oli 270 065 euroa. Osinkoa ei jaeta.

Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy

Yhtiön toimialaan kuuluvat ICT-alan palvelut, puhelinvastaajapalvelut ja talous- ja henkilöstöhallinnon toimistopalvelut sekä näihin liittyvät asiantuntijapalvelut osakaskunnille ja -yhtiöille.

Vuoden 2024 alkupuolella on uusittu yhtiön osakassopimusta ja yhtiöjärjystä. Päivitetty yhtiöjärjestys hyväksyttiin ylimääräisessä yhtiökokouksessa.

Tilikauden tulos oli ylijäämäinen 1 533 euroa ja edellisten tilikausien ylijäämä oli 138 948 euroa. Osinkoa ei jaeta.

6.3 Kuntayhtymät

Suupohjan koulutuskuntayhtymä

Kauhajoen kaupungin osuus peruspääomasta oli 54,01 %. Perussopimuksen mukaan Kauhajoen kaupunki maksaa 5 % kauhajokisten työntekijöiden palkkasummasta koulutuskuntayhtymälle. Opetusministeriö maksaa oppilaista valtionosuutta, joka on oppilaitoksen pääasiallinen tulolähde.

Tällä hetkellä koulutuskuntayhtymä selvittää aktiivisesti vaihtoehtoja, joilla seutukunnan elinvoimaisuus jatkossakin voidaan turvata. Ammatillisen koulutuksen säilyminen alueella ja sen rooli ammattiosaajien tuottamisessa tulee jatkossakin varmistaa.

Tarkastuslautakunnan arvio

Konserniyhteisöjen raportointi on toteutettu osana kaupungin hallinnon seuranta-järjestelmää. Konserniyhteisöt ovat antaneet neljä kertaa vuodessa raportin toiminnastaan kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle. Konserniyhteisöjen hallinnossa olevat kaupungin edustajat raportoivat suullisesti kaupunginhallitukselle tai ao. lautakunnalle yhteisöjen toiminnan kannalta merkittävistä valmisteilla olevista asioista sekä päätöksenteosta. Konserniyhtiöiden lainakannalla on pääsääntöisesti kaupungin takaus. Nämä vastuut on tärkeä huomioida omistajapolitiikan linjauksissa.

Kuvassa Kolmenraitin koulun 3-4. luokan oppilaita istuttamassa perunaa Vuoksen maatalousoppilaitoksen opettajien johdolla toukokuussa 2024

7. Hallintokuntien tavoitteiden toteutumisen ja toiminnan arviointi vuodelta 2024

7.1 Kaupunginhallituksen alainen toiminta

Kaupunginhallituksen perustehtävä on johtaa strategisesti Kauhajoen kaupungin ja konserniyhtiöiden toimintoja ja taloutta kauaskantoisilla poliittisilla ja taloudellisilla päätöksillä sekä hyvin toimivalla hallinnolla ja henkilöstöpolitiikalla.

Kaupunginhallituksen painopistealueet:

Hallintopalvelut

- viihtyisän ja turvallisen elämisen Kauhajoki
- laadukkaan opetuksen ja kasvatuksen Kauhajoki
- vahvan yrittämisen Kauhajoki
- tunnettu tapahtumien Kauhajoki
- hyvinvoiva Kauhajoki

Elinkeinopalvelut

- laadukkaan opetuksen ja kasvatuksen Kauhajoki
- vahvan yrittämisen Kauhajoki
- tunnettu tapahtumien Kauhajoki
- hyvinvoiva Kauhajoki.

Tilinpäätös 2024

Kaupunginhallituksen toimialan (hallinto- ja elinkeinopalvelut) talouden toteuma yhteensä:

Kaupunginhallitus / hallinto- ja elinkeinopalvelut - toimintakate							
				Poikkeama €			
TP 2023	TA 2024	muutos	TA 2024 +muutos	TP 2024	Muutos % 2023-2024	TA+m / toteuma	Muutos € 2023-2024
-5 662 694	-5 765 215	-150 000	-5 915 215	-5 787 674	2,2 %	-127 541	124 979

7.1.1 Hallintopalvelut

Kaupunginhallitus johtaa strategisesti Kauhajoen kaupungin ja konserniyhtiöiden toimintoja ja taloutta kauaskantoisilla poliittisilla ja taloudellisilla päätöksillä sekä hyvin toimivalla hallinnolla ja henkilöstöpolitiikalla.

Tilinpäätös 2024

Hallintopalvelujen talouden toteuma:

Kaupunginhallitus / hallintopalvelut - toimintakate							
				Poikkeama €			
TP 2023	TA 2024	muutos	TA 2024 +muutos	TP 2024	Muutos % 2023-2024	TA+m / toteuma	Muutos € 2023-2024
-3 187 734	-3 557 193	0	-3 557 193	-3 307 692	3,8 %	-249 501	119 958

Vuonna 2024 kaupunginhallituksen tärkeimpiä tehtäviä on ollut edelleen kaupungin talouden tasapainon ja taseen ylijäämän säilymiseen tähtäävien toimenpiteiden ja

päätösten tekeminen sekä talousarvion kulukehityksen seuraaminen. Alijäämän kattamisvelvoite ratkaistiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 12.12.2023 § 70. Talouden tasapainottamistyö jatkuu, ja kaupunginhallitus nimesi taloustyöryhmän pohtimaan talouden tilannetta. Työryhmän tarkoituksena on antaa toimenpide-ehdotukset toukokuulla 2025.

Kaupunkistrategia (visio, arvot, tavoitteet ja mittarit) on hyväksytty valtuustossa toukokuussa 2023. Kaupungin strategia 2024 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.12.2023 vuoden 2024 talousarvion yhteydessä.

Valtuustokauden alussa 1.8.2021 luottamushallinnolle otettiin käyttöön sähköinen kokousportaali ja asiakirjojen sähköinen allekirjoitus. Kehitystyö jatkuu mm. ohjelmistojen välisten rajapintojen yhteensovittamisessa. Tavoitteena on digitaalisten palvelujen hyödyntäminen eri hallintokunnissa ja asiakkaiden asiointissa.

Hallintopalvelujen talouden toimintakate talousarvioon nähden alittui 249 501 euroa.

7.1.2 Elinkeinopalvelut

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimivat elinkeinopalvelut vastaavat kaupungin ja elinkeinoelämän kehittämistoiminnasta, yrityspalveluista, maaseutupalveluista, kunta-markkinoinnin matkailu-, markkinointi- ja viestintätehtävistä, työllisyyspalveluista sekä kuntayhteistyöstä.

Tilinpäätös 2024

Elinkeinopalvelujen talouden toteuma:

Kaupunginhallitus / elinkeinopalvelut - toimintakate							
				Poikkeama €			
TP 2023	TA 2024	muutos	TA 2024 +muutos	TP 2024	Muutos % 2023-2024	TA+m / toteuma	Muutos € 2023-2024
-2 474 960	-2 208 022	-150 000	-2 358 022	-2 479 982	0,2 %	121 960	5 022

Elinkeinopalvelut

Kaupungin elinkeinopalveluiden tavoitteena on luoda edellytykset yritystoiminnan kehittymiselle, kasvulle ja uusille yrityksille. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 13.12.2021 §109 päivitetyn elinkeinostrategian vuosille 2022–2026. Sen painotuksia ovat vahvistaa kaupungin asemaa puutuoteteollisuuden ja kaupan alan keskuksena sekä rakentaa Kauhajoesta Etelä-Pohjanmaan luonto- ja hyvinvointimatkailun kärkikohde.

Elinkeinopalvelut on osallistunut verkostohankkeisiin ja uusien hankkeiden valmisteluun. Suupohjan seutuohjelma 2024–2030 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.12.2023 § 59.

Yhtenä strategisena ja talousarviossa asetettuna mittarina on elinkeinobarometrit. Viimeisin Yrittäjien kuntabarometri osoittaa Kauhajoen osalta laskua edelliseen barometriin verrattuna. Kauhajoen kaupungin elinvoimaisuus on suuresti kiinni paikkakunnalla jo toimivien ja uusien yritysten menestymisestä. Kaupungin määrätietoinen markkinointi yrityselämän suuntaan vaatii henkilöresurssien oikeaa kohdentamista.

Yrityspalvelut

Keskeistä yrityspalveluissa on yritysneuvonnan tuottaminen aloittaville ja toimiville yrityksille sekä yritysten tukeminen kaikissa elinkaaren vaiheissa mukaan lukien omistajanvaihdokset ja kasvuyrittäjyys. Vuoden 2024 aikana elinkeinoasiamies on tehnyt 340 asiakastapaamista. Vuonna 2024 Kauhajoella perustettiin 60 uutta yritystä. Samana aikana 43 yrityksen toiminta loppui. Vuoden aikana järjestettiin 12 erilaista tapahtumaa yksin tai yhteistyökumppaneiden kanssa.

Yrityspalveluiden tärkeä rooli on tukea yrityksiä hankerahoitusten hakemisessa investointeihin ja toiminnan kehittämiseen. Erilaisia yrityshankkeita vuonna 2024 kirjoitettiin 19 kappaletta. Näiden hankkeiden yhteenlaskettu budjetti on noin 1,7 miljoonaa euroa, ja myönnetyn tuen osuus oli 440 000 euroa.

Kehittämistoiminta

Kauhajoen kaupunki on alusta lähtien ollut intensiivisesti mukana Lauhanvuori-Hämeen kangas Unesco Global Geoparkin kehittämistyössä ja -hankkeissa ja jatkanut Geopark-keskuksen sijoittumista Kauhajoelle. Geopark-statusen hyödyntäminen monipuolisesti yritystoiminnassa tulee huomioida erilaisten hankkeiden toteuttamisessa.

Kaupunki on ollut mukana Suupohjan, Etelä-Pohjanmaan maakunnan ja seutukaupunkien useissa kehittämishankkeissa.

Kuntamarkkinointi ja tapahtumat

Vuosi 2024 on ollut vilkas tapahtumavuosi. Kaupunki on edelleen ollut järjestämässä mm. Ruokamessuja Hämes-Havusessa ja kauppiaiden kanssa yhteistyössä Kauppojen Kauhajoki -tapahtumia. Kaupunki on osallistunut valtakunnallisille ja maakunnallisille messuille ja markkinointitapahtumiin.

Viestinnän vaikuttavuuden lisäämiseksi ja seuraamiseksi hankittiin mediaseurannan ja tiedotteiden jakelun palveluita. Kaupungin nettisivustolle on koottu tietoa mm. hankintakäytännöistä, matkailupalveluista, tonttitarjonnasta jne.

Digitalisaation edistämiseen tähtäävässä hankkeessa on kehitetty sähköisiä toimintamalleja ja palveluita sekä vahvistettu digitaalista osaamista. Sähköisten palvelujen lisäksi henkilöltä toiselle leviävä viesti on edelleen hyvä ja toimiva tapa tiedottamisessa.

Malti ja Valtti esiintymässä syksyn 2024 Kauppojen Kauhajoessa

Maaseutuhallinto

Maataloushallinnon palveluyksikön (Kauhajoki, Isojoki, Karijoki ja Teuva) tehtävänä on hoitaa kansallisten ja EU-tukien vastaanotto-, käsittely- ja päätöstehtävät. Kauhajoelle maksetut tuet vuonna 2024 olivat yhteensä noin 15,7 miljoonaa euroa. Maataloustukia maksettiin keskimäärin 42 400 euroa/tila. Kauhajoen osuus Etelä-Pohjanmaan maataloustuotannosta on 10 %.

Maatalouden erilaisten tulotukien tarkoituksena on tuotannon kannattavuuden ja jatkuvuuden turvaamisen lisäksi alkutuotantona maatiloilla tuotettujen tuotteiden hintojen säilyttäminen kuluttajille kohtuullisella tasolla. Perusmaatalous eri tuotantoaloineen sekä liitännäiselinkeinoineen työllistää Kauhajoella toimivat maatalousyrittäjäperheet 370 tilalla. Tukien piirissä on peltoalaa yhteensä 21 890 hehtaaria.

Työllisyyspalvelut

Kauhajoen kaupunki on ostanut vuoden 2020 alusta lähtien työllisyydenhoitopalvelut Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksilta. Kauhajoen kaupungin kustannus palveluista oli vuonna 2024 noin 617 000 euroa ja vuonna 2023 oli noin 600 000 euroa. Vuonna 2024 Kelan työmarkkinatuen kuntaosuutta Kauhajoki maksoi 643 889 euroa, kun vuotta aiemmin vastaava summa oli 630 170 euroa. Kaupungin maksama työmarkkinatuen kuntaosuus on niin suuri, että sen maksamisen sijasta kaupunki voisi harkita tarpeellisen määrän työnhajaajien palkkaamista ja työllistää työttömiä työnhakijoita määräaikaisiin tai jatkuviin työsuhteisiin.

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilu on alkanut 1.3.2021, ja sitä hallinnoi Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksi. Työllisyydenhoito siirtyy kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta lähtien. Vuoksin hallinnoima kuntakokeilu on antanut kokemusta siirryttäessä valtakunnallisesti kuntien järjestämään työllisyyden hoitoon.

Kaupungilla oli vuonna 2024 työllistämistoimien kautta palkkatuella palkattuja henkilöitä 12 (15/2023). Työllistettyjen työkohteita ovat olleet mm. tekninen sekä kasvatusta ja opetusala. Huomioitavaa on, että kuntien palkkatukioikeus päättyi vuoden 2024 lopussa. Kuntouttava työtoiminta on siirtynyt hyvinvointialueen vastuulle vuodesta 2024 alkaen.

Työllisyyden kehitys Kauhajoella vuosina 2021–2024:

Kohderyhmä	2021	2022	2023	2024
Alle 25-vuotiaat työttömät	73	65	65	85
Alle 25-vuotiaat, %	13,4	11,7	12,4	14,4
Yli vuoden työttömänä olleet pitkäaikaistyöttömät	125	102	98	125
Yli vuoden, %	23,0	18,4	18,7	21,1
Kokonaistyöttömyys henkilöä	543	555	524	592
Kokonaistyöttömyys, %	9,5	9,8	9,4	10,6

Tarkastuslautakunnan arvio

Elinkeinopalvelujen tavoitteena on kaupunginhallituksen alaisuudessa tiivistää kaupungin johdon, elinkeinoasiamiehen ja yrittäjien välistä yhteyttä. Vuonna 2024 keskitettiin voimavaroja yrittäjien tukemiseen yritysten kehittämisessä sekä mm. täsmäneuvonnalla erilaisten yritystukien hakemisessa. Vaikea taloudellinen suhdanne on näkynyt elinkeinoelämässä myös Kauhajoella. Toimenpiteitä kaupungin vetovoimaisuuden parantamiseksi tarvitaan edelleen.

Yritystoiminnassa tapahtuneista nopeista muutoksista johtuen elinkeinostrategia tulee päivittää, ja pyrkiä löytämään siihen uusia avauksia. Tarkastuslautakunta suosittelee edelleen Geopark-statuksen suurempaa hyödyntämistä markkinoinnissa muiden osakaskuntien tapaan.

Kehittämistoiminta yhdessä kuntamarkkinoinnin kanssa olisi hyvä yhdistelmä Kauhajoen kaupungin tunnettuuden ja elinvoimaisuuden parantamiseen tähtäävien toimenpiteiden toteuttajana.

Kaupungin palveluiden siirtyessä yhä enemmän digitaaliseen muotoon tarkastuslautakunta kehottaa tässä kehityksessä edelleen huomioimaan kansalaisten yhdenvertaisuuden ja ne palveluiden käyttäjät, jotka eivät omista tai hallitse tarvittavaa digitaalista välineistöä.

Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan osalta tarkastuslautakunta toteaa, että toimiala on saavuttanut talousarvioon nähden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

7.2 Kasvatus- ja opetuslautakunta

Kasvatus- ja opetuspalveluiden toimialan tehtävänä on tuottaa vahvat ja kattavat lapsilähtöiset varhaiskasvatus-, esi- ja perusopetus- sekä lukiopalvelut ja tukea toisen ja korkeasteen koulutuksen opetustoiminnan jatkumista Kauhajoella.

Kasvatuksen ja opetuksen toimiala jakaantuu kahteen tulosalueeseen: varhaiskasvatus sekä opetus ja koulutus. Tulosalueet on jaettu toimintayksiköihin. Varhaiskasvatuksen tulosaluetta johtaa varhaiskasvatusjohtaja sekä koulutuksen tulosaluetta kasvatus- ja opetusjohtaja toimialajohtajan viran lisäksi.

Kasvatuksen ja opetuksen toimiala jakaantuu kahteen tulosalueeseen: varhaiskasvatus sekä opetus ja koulutus. Tulosalueet on jaettu toimintayksiköihin. Varhaiskasvatuksen tulosaluetta johtaa varhaiskasvatusjohtaja sekä koulutuksen tulosaluetta kasvatus- ja opetusjohtaja toimialajohtajan viran lisäksi.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan painopistealueet:

- strategiassa yhteisesti sovittujen arvolauseiden toteuttaminen ja vaaliminen koko palveluntarjonnassa
- kasvatus- ja opetuspalveluiden tehokas ja taloudellinen järjestäminen pedagogiikkaa ja kasvatusta tukevissa turvallisissa toimintaympäristöissä
- lasten, nuorten ja perheiden terveyttä ja hyvinvointia edistävät toimet ja kehityssuunnat huomioidaan kaikessa toiminnassa
- monialainen yhteistyö valtakunnallisen perhekeskustoimintamallin mukaisesti
- asiantunteva henkilöstö sekä henkilöstön laadukas koulutus ja työhyvinvointi.

Tilinpäätös 2024

Toiminnan laajuus 2021–2024:

Tavoite	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Varhaiskasvatus, lasten lkm yht.	432	411	385	383
• oma toiminta	377	355	330	329
• palveluseteli (yksityinen)	55	56	55	54
Lastenhoidon tuki, lasten lkm (koti- /yksityisen hoidon tuki)	142	113	117	104
Esiopetuksen oppilasmäärä	134	120	123	107
Apip-toimintaan osallistuvien lukumäärä	200	190	178	162
Perusopetuksen 1-6 -vuosiluokkien oppilasmäärä	889	847	829	804
Perusopetuksen 7-9 -vuosiluokkien oppilasmäärä	426	463	502	472
Erityisen tuen piirissä olevien oppilaiden määrä	160	155	171	154
Lukion opiskelijat	159	160	176	166

Kasvatus- ja opetuslautakunnan talouden toteuma yhteensä:

Kasvatus- ja opetuslautakunta - toimintakate							
TA 2024				Poikkeama €			
TP 2023	TA 2024	muutos	+muutos	TP 2024	Muutos % 2023-2024	TA+m / toteuma	Muutos € 2023-2024
-18 690 152	-18 043 698	-400 000	-18 443 698	-18 736 839	0,2 %	293 141	46 687

Kasvatuksen ja opetuksen toimiala on tarjonnut laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut sekä yhtenäisen esi- ja perusopetuksen laadukkaissa ja monipuolisissa oppimisympäristöissä. Kasvatuksen ja opetuksen toimiala on henkilöstömäärältään suurin työllistäjä.

Kasvatuksen- ja opetuksen toimialalla on ollut huomattavaa kustannusten kasvua vuoden 2024 aikana. Kustannusten nousua selittää kiinteistö-, ruoka- ja puhtauspalvelujen vyörytykset, jotka ovat nousseet 1 173 629 euroa. Vyörytykset eivät sisälly toimintakatteeseen. Oppilaskohtaisten kustannusten nousujen vaikutus vyörytyksissä on ollut esi- ja perusopetuksen osalta 764 euroa ja lukiokoulutuksen osalta 482 euroa.

Henkilöstökulujen kasvua on nostanut avustuksilla palkattujen henkilöiden henkilöstökulut, joiden nousua ei ole huomioitu talousarviossa. Palkankorotusten vaikutukset olivat merkittävät, varsinkin kun budjetoitiraami on ollut käyttäjämäärän ja palveluiden tuottamiseen nähden alimitoitettu jo lähtötilanteen ollessa noin 650 000 euroa. Suorat kustannusvaikutukset toimialan yksikköhintaa laskiessa olivat noin 300 000 euroa, mikä vastaa 2 % palkankorotuksia toimialalla.

Oman toiminnan kehittämiseen ja resursointiin saadut valtion erityisavustuksien budjetoinnin poikkeama oli vähäinen. Kasvatus- ja opetuspalveluiden nettotoimintakulujen kasvu kokonaisuudessaan Kauhajoella oli ainoastaan 0,2 %, mikä viestii siitä, että kustannusten kasvua on pystytty tarkoituksenmukaisin keinoin hillitsemään, jonka johdosta kasvu on merkittävästi valtakunnallista tunnuslukua vähäisempää.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään varhaiskasvatuslain edellyttämällä tavalla. Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, ryhmäperhepäivähoitokodissa tai perhepäivähoitossa sekä kunnallisesti, että yksityisesti. Yksityistä varhaiskasvatusta tuetaan palveluseteleillä.

Syntyvyyden laskusta huolimatta etenkin alle 3-vuotiaiden lasten osallisuusaste varhaiskasvatuksessa on noussut merkittävästi viime vuosina. Tällä hetkellä keskimääräinen osallistumisaste varhaiskasvatukseen on noussut kokonaisuudessaan 80 % tuntumaan aiemmasta 70 %. Tämä edellyttää myös suurempaa varausta henkilöstöresurssin osalta, jotta lain edellyttämät henkilöstömitoitukset täyttyvät. Muuttoliike vaikuttaa varhaiskasvatuspalvelujen kysyntään ympäri vuoden. Tämän lisäksi perheiden palvelujen tarpeet vaihtelevat toimintavuoden kuluessa. Kotihoidon tukea maksetaan perheelle, jonka alle 3-vuotias lapsi ei ole varhaiskasvatuksessa. Kotihoidon tuen maksatus tapahtuu Kelan toimesta.

Varhaiskasvatuksen talousarviossa on varauduttu tuottamaan palvelut 380 lapselle, varhaiskasvatuskerhoja ja perhetupa Soffan toimintaa sekä Kelan myöntämää lastenhoidon tukea. Talousarvio sisältää myös viisivuotiaiden lasten 20 viikkotunnin maksuttoman varhaiskasvatuksen. Varhaiskasvatuksen suurena haasteena tulee olemaan ammattiryhmien työntekijöiden ja sijaisten saatavuus.

Opetus ja koulutus

Esi- ja perusopetuksessa on järjestetty vuonna 2024 lakisääteistä palvelua noin 1 400 oppilaalle sekä lukiokoulutusta 160 opiskelijalle. Aamu- ja iltapäiväkerhojen (APIP) käyttäjämäärä on samansuuntainen kuin aiemminkin, kuitenkin pientä laskua käyttäjämäärässä on havaittavissa.

Erityisen tuen tarpeen määrä on kasvanut viime vuosien aikana, eikä kasvu näytä taittuvan. Erityisopetukseen on tarvittu lisää koordinoitiresursseja. Perusopetuksessa on

käytetty tarvittaessa vaativaa erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetusjärjestelyissä Valteri-koulun, Kauhajoen opiston ja avohuollon sairaalakoulun opetuspalveluja.

Laki oppivelvollisuuden laajentamisesta ja opetuksen maksuttomuudesta on lisännyt lukiokoulutuksen kustannuksia. Lukio on toiminut aktiivisesti ulkopuolisen rahoituksen saamiseksi lukiokoulutuksen laadun kehittämiseen. Lukio on pyrkinyt kehittämään toimintaansa siten, että kunta olisi toisen asteen koulutustarjonnallaan houkuttava paikka niin paikallisesti kuin seudullisesti huomioiden oppilasmäärän ennakoitu väheneminen.

Oppilaskohtaiset kustannukset 2021–2024:

	2021	2022	2023	2024
Perusopetus €/oppilas	8 688,79	8 913,98	8 678,44	9 698,50
Lukio-opetus €/opiskelija	7 125,95	7 580,85	7 343,96	8 212,36

Perusopetuksen ryhmäkokojen kehitys Kauhajoen kaupungissa 2018–2024:

Vuosiluokka	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1–2	18	19	18	16	17	16	16
3–6	18	18	19	19	18	19	17
7–9	19	19	18	19	20	19	18

Oppilaskohtaisten kustannusten kasvua 2023 vuoteen nähden oli odotettavissa edellisen vuoden vyörytyskulujen selkeästi pienempään sisäiseen laskutukseen. Mikä nyt näkyikin vyörytysten suurena nousuna 2024. Kuljetusoppilaiden määrä kasvaa tasaisesti ja nousua on havaittavissa oppilaskohtaisissa kuljetuskustannuksissa.

Kuljetusoppilaiden (esikoululaisten ja 1–2-luokkalaisten) lukumäärän ja kuljetuskustannusten kehitys syyskuussa 2021–2024:

	2021	2022	2023	2024
Kuljetusoppilaiden lukumäärä	481	499	519	532
Kustannus € (alv 0 %)	969 396	1 110 196	1 250 084	1 322 649
Kustannus € (alv 0 %) / oppilas	2 015,38	2 224,84	2 408,64	2 486,18

Tarkastuslautakunnan arvio

Kasvatuksen ja opetuksen toimialalla henkilöstömenoissa oli edellisen vuoden tapaan kustannusten nousua. Henkilöstökulujen budjetointi oli alimitoitettu ja johti 400 000 euron lisätalousarvioon.

Varhaiskasvatuksen osallisuusaste on noussut merkittävästi, joten lain edellyttämien henkilöstömitoitusten täyttämiseen tarvitaan suurempaa varausta henkilöstöresursseihin.

Eri hankkeiden avulla on saatu käyttöpääomaa erilaisiin valtakunnallisiin ja paikallisiin kehityssuuntiin sekä arjen toiminnan tukemiseen. Tulojen budjetointi onnistui tavoitteellisesti.

Palveluiden ostoissa on tullut reilua ylitystä ja avustuksissa reilua alitusta. Nousua selittää palvelusetelien kustannuspaikka muutos, jossa palvelusetelit on siirretty pois avustuksista.

Sitovan toimintakatteen ylitystä vuoden 2024 osalta on 293 141 euroa. Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet, mutta taloudelliset tavoitteet muutostalousarvioon nähden eivät ole toteutuneet.

Kaupunginvaltuusto on tehnyt päätöksen 16.9.2024 § 36 koskien yhteistyötä toisen asteen koulutuksen järjestämisestä ja lukion tilaratkaisusta. Tarkastuslautakunta kehottaa huomioimaan hankkeen kokonaiskustannukset sekä oppilasmäärän kehitys Suupohjan alueella. Näin merkittävän hankkeen osalta edellytämme tarkkaa asioiden valmistelua sekä talouden seuranta.

Koululaisten pyöräilyviikko

7.3 Hyvinvointilautakunta

Lautakunnan toimialana on kaupungin hyvinvointipalveluiden tuottaminen ja koordinointi sekä markkinointiviestintä. Hyvinvointipalveluja tuottavat liikunta- ja nuorisopalvelut, opistot (kansalaisopisto ja Panula-opisto), kulttuuritoimi, kirjasto- ja tieto- sekä tapahtumapalvelut. Toimialajohtajana toimii hyvinvointijohtaja.

Hyvinvointilautakunnan painopistealueet:

- monipuoliset, terveyttä ja hyvinvointia tukevat ja edistävät tasa-arvoisesti saatavilla olevat palvelut eri-ikäisille ja eri kohderyhmille
- avoin vuorovaikutteinen viestintä kuntalaisten kanssa
- aktiivinen ja osallistuva kuntalainen
- suunnitelmallinen viestintä ja markkinointi
- ennaltaehkäisevä ja ennakoiva toimintatapa hyvinvoinnin vahvistamisessa kaikissa julkisissa palveluissa.

Tilinpäätös 2024

Toiminnan laajuus 2021–2024:

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Kansalaisopiston opetustunnit	7 417	8 590	9 525	10 143
Opiskelijamäärä	1 492	2 148	4 007	4 346
Panula-opiston opetustunnit	7 080	7 400	6 638	6 846,42
Opiskelijamäärä	203	280	217	240
Avoin muskari			503	1 104
Kulttuuritoimen järjestämät	7 300			
• tilaisuudet		107	89	97
• kävijät		9 450	6 000	7 300
Kirjaston lainaukset	177 117	170 795	178 089	180 422
Kirjastoauton lainaukset	52 725	48 178	43 745	42 702
Nuorisopalveluiden kohdatut	13 556	20 444	28 562	28 758
Nuorisotilojen kävijät	5 746	16 867	15 969	14 499
Liikuntapalveluiden ohjattu liikunta				
• ohjauskerta	1 254	1 679	1 794	1 667
• osallistujat	13 327	19 920	23 612	22 644
Virkistysuimala-urheilutalon kävijät		69 331	82 371	85 938
• uimala	47 809	51 906	59 773	59 048
• urheilutalo	15 298	17 425	22 598	26 890

Hyvinvointilautakunnan talouden toteuma:

Hyvinvointilautakunta - toimintakate							
				Poikkeama €			
TP 2023	TA 2024	muutos	TA 2024 +muutos	TP 2024	Muutos % 2023-2024	TA+m / toteuma	Muutos € 2023-2024
-2 285 330	-2 227 094	0	-2 227 094	-2 632 740	15,2 %	405 646	347 410

Hyvinvointipalveluiden toiminnan järjestäminen ja kehittäminen perustuu yhteistyöhön järjestöjen ja yhdistysten ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa sekä kaupunkilaisia osallistamaan toimintaan ja asiakkailta tulleisiin palvelujen kehittämisehdotuksiin ja valtakunnan tasolta tuleviin ohjeistuksiin ja lakimuutoksiin palveluiden järjestämiseksi.

Hyvinvointipalveluiden talousarvioon on kirjattu määrärahoja vuoden 2023 alusta lähtien valtion ylimääräisen valtionosuuden ohjaamiseksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Koko kaupungin alueelle tarjottavien palvelujen kehittäminen ja laajuus vaativat määrärahoja, joissa voidaan hyödyntää valtion ylimääräisiä hyte-valtionosuuksia. Hyvinvointipalveluiden toiminta tulee mahdollistumaan entistä enemmän valtiolta saatujen hankerahoitusten turvin. Valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti kaikkien saataville olevien palveluiden tulisi olla maksuttomia tai halpoja, joten palveluiden tuottamiseen tarvitaan myös vapaaehtoisten järjestöjen ja yhdistysten sekä muiden vapaaehtoistoimijoiden tukea. Hyvin hoidetut ja kattavat palvelut tulevat olemaan myös vetovoimatekijä tulomuutajien näkökulmasta.

Hyvinvointilautakunnan tavoitteita, työtä ja tuloksia on laajasti selvitetty kaupungin tilinpäätösasiakirjoissa. Tässä yhteydessä eri osa-alueista lyhyet yhteenvedot ja huomioita. Hyvinvointikertomus tehdään vuosittain ja laajempi hyvinvointisuunnitelma tehdään valtuustokausittain.

Kansalaisopisto

Kauhajoen kansalaisopisto vietti 60-vuotisjuhlaa 9.11.2024, joten opistolla on pitkä historia aikuiskoulutuksen saralla Kauhajoella. Juhlavuoden teemana on ollut "Yhdessä tehden", mikä näkyy erityisesti aikuinen-lapsi-kurssien tarjontana. Syksyllä 2024 on voinut myös opiskella tavoitteellisesti opintopistekursseilla.

Kansalaisopiston merkitys kasvaa paitsi vapaa-ajan toimijana, myös aikuisväestön osaamisen kehittäjänä, sekä yhteistyökumppanina. Työttömien maksuttomat osallistumismahdollisuudet ovat osa ennaltaehkäisevää aikuisille suunnattua hyvinvointityötä.

Opetushenkilöstöä on hyvä kouluttaa huomioimaan ikääntyvät opiskelijat, jotta kansalaisopisto voi toimia yhtenä tukipalveluna ikääntyvän väestön hyvinvoinnin lisäämiseksi hyvinvointialueen ehkäisevien palveluiden yhdyspinnalla.

Panula-opisto

Panula-opiston ensisijaisesti lapsille ja nuorille suunnattu musiikkiopetus perustuu pätevien opettajien järjestämään yksilölliseen opetukseen Kauhajoella ja naapurikunnissa. Panula-opiston oppilastilanne on vakiintunut noin 200 oppilaaseen. Maan- ja maakunnanlaajuinen yhteistyö musiikin alan toimijoiden kanssa tuo Suupohjan alueelle uusia ajatuksia ja laajempia mahdollisuuksia esimerkiksi konserttien ja musiikkitapahtumien järjestämisessä.

Hyvinvointilautakunnan päätöksellä Panula-opisto aloitti 2024 yhteistyöselvityksen Etelä-Pohjanmaan musiikkiopiston kanssa.

Panula-opiston tilinpäätöksessä henkilöstökulut alittuvat lähes 15 % budjetoituun nähdessä, jota selittää virhe opistojen rehtorin palkan kirjautumisessa sekä apulaisrehtorin lakisääteinen poissaolo. Apulaisrehtorin työpanos on ostettu vuonna 2024 Etelä-Pohjanmaan musiikkiopistolta ja se näkyy ostopalveluiden budjetoimattomana kasvuna.

Kulttuuripalvelut

Kauhajoen kaupungin kulttuuripalveluiden tehtävänä on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja käyttöä sekä edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia

mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen. Kulttuuri kuuluu kaikille.

Kauhajoen kulttuurin kehittämisohjelman tavoitteet on asetettu vuoteen 2025 saakka. Uuden ohjelman päivitystyö aloitetaan syksyllä 2025. Kauhajoen kulttuurin kehittämisohjelman pohjana on Etelä-Pohjanmaan kulttuuristrategia, jonka päivitystyö on alkanut alkuvuodesta 2025.

Kulttuuritalon toiminta on monipuolistunut ja laajentunut kulttuurin ja erilaisten palveluiden myötä. Gallerian monipuoliset näyttelyt ovat kasvattaneet kulttuuritalon kävijämäärää ja samalla Eduskuntamuseo ja muut näyttelytilat ovat saaneet lisää kävijöitä. Ikäihmisten osallistuminen viikoittaiseen toimintaan on ollut runsasta koko vuoden.

Eduskuntamuseon elävöittämisestä on käyty keskusteluja kulttuurialan kehittämisen asiantuntijoiden kanssa. Kauhajoen Kulttuuriviikko Kriuhnaasu yhdistää joka vuosi satoja ihmisiä. Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa on ensiarvoisen tärkeää. Kulttuurikasvatussuunnitelma on työn alla ja sitä tehdään yhteistyössä koulujen kanssa. Työryhmään kuuluvat mm. kulttuuripalvelut, Panula-opisto, kirjasto ja koulujen kulttuurivastaavat.

Kirjasto- ja tietopalvelut

Kirjaston perustehtävä on monilukutaitojen edistämisen lisäksi tukea ja mahdollistaa kansalaisten tasa-arvoiset mahdollisuudet sivistykseen, tietojen ja taitojen hankkimiseen, kirjallisuuden ja taiteiden harrastamiseen, kansainvälistymiseen ja elinikäiseen oppimiseen. Kirjastoaineiston on oltava ajantasaista ja riittävää. Kirjoja ja muuta materiaalia pystyttiin hankkimaan kohtalaisesti ja poistoja tehtiin tulevan remontin ja väistötiloihin muuton vuoksi paljon.

Kirjastolla oli kevään aikana erityisenä ongelmana nuorten vapetus sisätiloissa, myös ilkeävaltaa tehtiin. Nuorisopalveluiden työntekijöiden jalkautumisen, pop-up-nuorisotilan ja kirjastolle palkattujen vahtimestarien avulla tilannetta yritettiin saada haltuun, ja ilkeävaltatapauksissa hyvinvointijohtaja puhutti tekijöitä ja heidän huoltajiaan. Tilanne rauhoittui syksyllä 2024.

Vuonna 2024 kirjasto järjesti yhteensä 99 tapahtumaa, joista suurin osa 68, oli suunnattu lapsille ja lapsiperheille. Aikuisille tapahtumia järjestettiin 31. Tapahtumiin osallistui yhteensä 2568 ihmistä. Sekä lasten ja nuorten että aikuisten kirjalainausta nousi edellisvuoteen verrattuna.

Liikuntapalvelut

Kauhajoki tunnetaan monipuolisena liikkumisen, liikunnan ja vapaa-ajan kaupunkina. Kaupungin alueella toimii aktiivinen liikuntatoimijoiden verkko, yli 40 urheiluseuraa ja lajijaostoa, jotka tarjoavat harrasteliikuntaa ja kilpaurheilua laajasti ja monipuolisesti asukaspohjaan nähden. Kansallisia ja valtakunnallisia liikuntatapahtumia järjestetään useita ympäri vuoden.

Liikuntapalveluiden painopistealueena oli kaikille avoimen ja maksuttoman elintapaohjauksen vakiinnuttaminen, siitä tiedottaminen ja kehittäminen. Hyvinvointilautakunta oli vahvasti mukana Kauhajoen kaupungin henkilöstön työhyvinvoinnin tukemisessa tarjoamalla ohjaus- ja tapahtuma-apua kaupungin henkilöstöliikunnan ryhmille.

Liikuntapalvelut jatkoivat yhteistyötä eri toimijoiden kanssa järjestämällä kaikille avoimet keskustelutilaisuudet ikäihmisten liikuntaraadin sekä liikuntafoorumin. Kaupungin omien

tilojen varausten lisäksi koordinoimme myös IKH-areenaan saadut kaupungin käyttövuorot yhdistyksille ja järjestöille.

Liikuntapalveluiden tulosalueen talousarviossa on otettu huomioon Virkun alle 16-vuotiaiden maksuttoman uinnin jatkuminen, maksuttomat uinnit, kuntosalikäynnit ja ohjatun liikunnan palvelut kauhajokisille 75+ vuotiaille, aukioloaikojen ja uimaopetuksen laajenus. Liikuntapalvelut vastasivat myös Virkun takapihalle syksyllä 2024 valmistuneen monipuolisen ulkoliikuntasalin suunnittelusta ja toteutuksesta.

Tekninen toimi sai keväällä 2024 valmiiksi viihtyisän Männikön ulkoilualueen, jossa on mahdollisuus kehittää kuntoa niin kuntoportaissa kuin esimerkiksi ulkokuntosalilla

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden toiminta on toteutunut hyvin perustehtävän mukaisesti ja työtä on kehitetty vuoden mittaan ja pyritty reagoimaan ajankohtaisiin tilanteisiin nopeasti. Perusnuorisotyössä kerhotoiminta, ryhmätykset, talotoimikunnan toiminta, Räimiskän ja Walkersin aukioloajat jne. ovat pyörineet suunnitellusti.

Koulunuorisotyön toteuttamista on jatkettu (1,5 htv) valtionavustuksen avulla palkattujen koulunuorisio-ohjaajien toimesta. Uusi koulunuorisotyön avustuskauti alkoi joulukuussa 2024 nimellä ”Kohdataan Kauhajoen kouluissa”. Avustuksen avulla koulunuorisotyö laajentui kaikkiin Kauhajoen alakouluihin (painottuen 5–6 lk) sekä nivelvaihteydellä siirryttäessä alakoulusta yläkouluun.

Erityisnuorisotyössä keskityttiin lasten ja nuorten kiusaamisen ja väkivallan ennaltaehkäisevään sekä osittain myös korjaavaan työhön sekä ilmiöpohjaiseen työhön. Kasvatuksen ja opetuksen alla toimivat hankkeet ovat mahdollistaneet erityisnuorisotyöhön enemmän ilmiöpohjaista ja kehittämistyötä.

Vuoden 2024 alusta Kauhajoen kaupunki toteuttaa etsivää nuorisotyötä myös Isojoen, Karijoen ja Teuvan kunnissa. Etsivässä nuorisotyössä aloitti vuoden alusta yksi henkilötyövuosi lisää. Yhteistyötä on rakennettu ja kehitetty kuntien sekä tiiviimmin Vuoksen ja Vuoksen eri yksiköiden kanssa.

Walkers-toiminta täytti valtakunnallisesti 30 vuotta ja juhlallisuudet näkyivät meilläkin paikallisesti mm. Yhdenvertaisuuden askeleet tapahtuman kautta. Walkers toiminnasta on lautakunnalle tiedoksi oma toimintakertomus.

Nuorisokahvila Walkers

Walkers on seurakunnan ja kaupungin erityisnuorisotyötä, jonka tehtävänä on tarjota nuorille turvallinen ajanviettomahdollisuus ja kohdatuksi tulemisen kokemus turvallisten aikuisten seurassa.

Tavoitteena on:

1. Tarjota nuorille säännöllistä kahvilatoimintaa perjantaisin, WälkäWalkers toimintaa yläkoululla koulun lukuvuoden aikana ja WalkersWillari toimintaa kaupungin keskustan alueella kesällä.
2. Kannustaa vapaaehtoisia aikuisia mukaan toimintaan ottamaan yhteistä vastuuta nuorista
3. Vahvistaa yhteistyötä seurakunnan ja kaupungin nuorisotyön välillä kauhajokisten nuorten hyväksi.

Walkers-toiminta vuonna 2024 jatkui aktiivisena, ja työmuodon tehtävä sekä toiminnalliset tavoitteet toteutuivat hyvin. Toiminnan painopisteenä oli nuorten kohtaaminen ja turvallisen ajanviettopaikan tarjoaminen. Lisäksi panostettiin yhteistyön kehittämiseen eri toimijoiden kanssa ja vapaaehtoisten tukemiseen. Vapaaehtoisten panos oli jälleen korvaamaton Walkers-toiminnan pyörittämisessä. Seurakunnan ja kaupungin resursseilla ei yksin olisi voitu tarjota vastaavanlaista turvallista perjantai-illan turvapaikkaa nuorille.

Walkers-toiminnan 30-vuotisjuhlavuoden kunniaksi Kauhajoella järjestettiin 10.12.2024 "Yhdenvertaisuuden askeleet"- tilaisuus, johon osallistui 13 henkeä plus 4 työntekijää. Tapahtumassa toteutettiin yhdenvertaisuusharjoitus sekä ohjattu dialoginen keskustelu yhdenvertaisuuden kokemuksista Kauhajoella. Vuosi 2024 oli Walkers-toiminnalle onnistunut, vaikka alkuvuosi oli nuorten kävijämäärien osalta hiljaisempaa. Toimintaa kehitettiin jatkuvasti nuorten tarpeet huomioiden ja vapaaehtoisten panosta arvostaen.

Nuorisovaltuusto

Nuorisovaltuusto on nuorten vaikuttajaryhmä, jolla on mahdollisuus vaikuttaa oman kuntansa asioihin. Nuorisovaltuusto on kirjattu kuntalakiin vuonna 2015. Nuorisovaltuustosta käytetään lyhennettä Nuva. Nuorisovaltuuston tehtävänä on valvoa nuorten asemaa poliittisessa päätöksenteossa ja tuoda nuorten ääntä kuuluviin. Nuorisovaltuusto tekee myös aloitteita ja kannanottoja. Lisäksi nuorisovaltuusto tiedottaa nuoria kunnan päättäjien toiminnasta ja auttaa nuoria löytämään keinoja vaikuttaa. Nuorisovaltuusto voi järjestää nuorille erilaisia tapahtumia ja tempauksia.

Nuorisovaltuustossa oli kauden alussa 11 jäsentä ja kauden lopussa 9. Nuorisovaltuustolla oli kauden aikana viisi live-kokousta, ja kaksi kokousta, jotka pidettiin sähköpostikokouksena.

Nuorisovaltuusto hyväksyi toimintasuunnitelman järjestäytymiskokouksessaan 29.1.24 ja siinä painopisteiksi määriteltiin sosiaalisen median näkyvyyden lisäämisen, lasten ja nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen sekä yhteistyön tekemisen muiden nuorisovaltuustojen kanssa.

Kauhajoen nuorisovaltuustolla oli kunnia toimia isäntäkaupunkina Etelä-Pohjanmaan nuorisofoorumille, joka järjestettiin IKH-Areenalla 26.10.2024. Nuorisofoorumi on Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen ja sen nuorisovaltuuston järjestämä vuosittainen tapahtuma, joka on suunnattu vaikuttamisesta kiinnostuneille nuorille. Vuosittain tapahtuman teema on eri, ja vuonna 2024 teemana oli turvallisuus ja maakuntamme elinvoimaisuus.

Kauhajoen nuorisovaltuuston myötävaikutuksesta Kauhajoen kaupunki palkitsee vuosittain ansioituneen kauhajokisen nuoren. Palkinto jaetaan ensimmäisen kerran vuonna 2025.

Lapsiparlamentti

Lapsiparlamentti on uusi vaikuttamistoimielin, jonka tehtävänä on varmistaa lasten tulevan kuulluksi heitä itseään koskevassa kunnan päätöksenteossa, toiminnassa ja kehittämisessä. Lasten parlamenttitoiminnan tarkoituksena on edistää lasten mahdollisuuksia olla osallisina päätöksenteossa ja edistää lasten tasa-arvoista osallistumista yhteiskunnan eri toimintoihin YK:n lasten oikeuksien sopimuksen mukaisesti. Parlamenttiin valitaan kaksi edustajaa jokaisesta alakoulun oppilaskunnasta vuosiluokilta 1–6. Valinnat tekevät oppilaskunnat. Lasten parlamentti kokoontuu 3 kertaa vuodessa ja tapaamisten tavoitteena on lasten ja päättäjien kohtaaminen lasten elämään vaikuttavien tärkeimpien teemojen äärellä. Lasten parlamentin toiminnan suunnittelusta ja koordinoinnista vastaa erityisnuorisotyöntekijä. Nuorisovaltuusto ja kaupunginvaltuusto nimeävät lapsiparlamentille oman kumminsä, joka osallistuu lapsiparlamentin kokouksiin ja toimii yhdyshenkilönä lapsiparlamentin, nuorisovaltuuston ja kaupunginvaltuuston välillä. Lasten parlamentin toiminnasta raportoidaan hyvinvointilautakunnalle.

Hyvinvointilautakunnan perustama poikkihallinnollinen lasten parlamentti ja lasten kyselytunnit ovat valtakunnallisessa Teaviisarissa mitattavaa kaupungin johtamiseen, osallisuuteen ja kuntalaisfoorumeihin kuuluvaa toimintaa. Valtakunnallisen statuksen vuoksi lasten parlamentin perustaminen on tärkeää vahvistaa uutena vaikuttajaryhmänä pysyväksi osaksi kaupungin päätöksentekoa. Lapsiparlamentin edustajat osallistuvat myös hyvinvointialueen lasten parlamentin toimintaan.

Vanhusneuvosto

Vanhusneuvoston toiminnan tavoitteena on edistää ikääntyvän väestön hyvinvointia ja terveyttä. Ikäihmisten palveluiden siirtyessä hyvinvointialueelle on ensiarvoisen tärkeää kehittää kaupungin omia ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen palveluita. Vanhusneuvoston tehtävänä on edistää viranomaisten, ikäihmisten sekä eläkeläis- ja vanhusjärjestöjen yhteistoimintaa ja ikäihmisten osallistumista ja vaikuttamista yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Vanhusneuvosto seuraa ikäihmisille tarkoitettujen palvelujen, tukitoimien ja muiden etuuksien kehittymistä ja tekee esityksiä ja aloitteita sekä antaa tarvittaessa lausuntoja ikäihmisiä koskevissa kysymyksissä ja kutsua koolle tarvittaessa kaupungin alueella toimivia eläkeläis- ja vanhusjärjestöjä käsittelemään neuvoston toimialaan kuuluvia asioita.

Kaupunginhallitus päättää vanhusneuvoston toimintasäännöstä ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja kuuluu vanhusneuvoston jäsenistöön. Toiminnallisesti neuvosto sijoittuu hyvinvointipalveluiden yhteyteen tehden aktiivista yhteistyötä kaikkien kaupungin toimijoiden kanssa.

Vammaisneuvosto

Vammaisneuvoston toiminnan tavoitteena on edistää erityisryhmien hyvinvointia ja terveyttä sekä vaikuttaa kaupungin palveluiden yhdenvertaiseen saatavuuteen ja esteettömyyteen. Vammaisneuvoston tehtävänä on edistää viranomaisten, vammaisten henkilöiden ja vammaisjärjestöjen yhteistoimintaa kaupungissa, seurata vammaisten henkilöiden tarpeiden kehitystä kaupungin alueella sekä seurata kaupungin yleisiin oloihin vaikuttavaa kunnallishallinnon päätöksentekoa vammaisten kannalta. Lisäksi vammaisneuvosto edistää vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnalliseen päätöksentekoon, edistää vammaisten henkilöiden tasa-arvoista osallistumista

yhteiskunnan eri toimintoihin sekä seurata vammaisille henkilöille tarkoitettujen palvelujen, tukitoimien ja muiden etuuksien kehitystä kaupungin alueella ja tehdä aloitteita ja esityksiä sekä antaa tarvittaessa lausuntoja vammaisuuteen liittyvissä asioissa. Kaupunginhallitus päättää vammaisneuvoston toimintasäännöstä ja nimeää edustajansa siihen. Taloudellisesti ja toiminnallisesti neuvosto sijoittuu hyvinvointipalveluiden toimialalle tehden aktiivista yhteistyötä kaikkien kaupungin toimialojen kanssa.

Sote-palveluiden siirtyessä hyvinvointialueelle vammaisneuvoston yksi tehtävä on edesauttaa ja valvoa yhdyspinnoilla tapahtuvaa kunnan ja hyvinvointialueen ehkäisevää palvelutarjontaa ja palveluiden mahdollistamista kaikille asukkaille.

Monikulttuurisuustoimikunta

Monikulttuurisuustoimikunnan tavoitteena on järjestää tapahtumia ja tilaisuuksia, joissa eri kulttuureista tulevat henkilöt ja paikalliset asukkaat kohtaavat. Tutustuminen ja yhdessä tekeminen poistaa ennakkoluuloja ja synnyttää uusia ystäviä.

Toimikunta on kokoontunut kevään aikana kaksi kertaa. Toimikunta on alkuvuodesta täydentynyt nuorisovaltuuston edustajalla. Kokoukset on päätetty pitää paikan päällä ja osallistujamäärä on ollut hyvä. AVI:n edustaja on ollut läsnä Teamsin kautta.

Elokuvateatterissa on tarjottu ilmaisesitys Kauhajoen luonnosta ja muista tilaisuuksia mm. naistensauna Majaniemessä, matka PowerParkiin. Syksyllä kirjailijavieraana oli Rita Kostama ja marraskuussa isänpäiväkonsertti, jossa esiintyi Seinäjoen Ukuleleorkesteri.

Tarkastuslautakunnan arvio

Hyvinvointialueiden toiminnan aloittamisen jälkeen hyvinvointilautakunnan työn merkitys on kasvanut merkittävästi. Tavoitteena on palveluiden hyvällä ja tehokkaalla järjestämisellä olevan ennaltaehkäisevä vaikutus, mikä näkyy tulevina vuosina asukkaiden hyvinvoinnissa ja terveydessä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yhtenä teemana kaupungin strategia-valmistelussa ja on osa talouden suunnittelua. Hyvinvointilautakunnan menot vuonna 2024 olivat noin 8 % kaupungin menoista. Kaupungin hyvinvointityöryhmän tehtävänä on suunnitella ja kehittää kaupungin eri toimijoiden yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Kaikkien tutkimusten mukaan ennalta ehkäisevä toiminta on erittäin tärkeää ja myös hyvin hoidettuna todennäköisesti tulee säästämään asukkaiden paremman terveyden ja hyvinvoinnin kautta merkittävästi myöhemmällä iällä hoitokustannuksissa. Tarkastuslautakunta pitääkin hyvinvointilautakunnan tehtävää ja panostusta siihen erittäin tärkeänä myös jatkossa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että hyvinvointipalvelut on onnistunut tehtävässään toiminnallisesti hyvin, monipuolisesti ja laadukkaasti.

Talouden osalta toiminta vuonna 2024 ei toteutunut tehdyn talousarvion mukaisesti. Toimintatuotot olivat vuoden 2023 tasolla, mutta toiminnan menoissa oli merkittävää poikkeamaa talousarviosta ja ylitys oli 15,2 % eli 405 646,00 euroa. Poikkeamiin on hyvinvointilautakunnan toimesta tuotu esille selvitykset, joiden pohjalta poikkeamat ovat hyväksyttävissä. Suureen poikkeamaan talousarviosta on johtanut useampi eri tekijä, joista merkittävimmät ovat:

1. Maahanmuuttajien suomen kielen koulutuksen hankerahoja vuodelta 2023 ei siirretty vuodelle 2024, jolloin varsinainen opetus vasta alkoi. Palkkakulut noin 90.000 € tulivat vuodelle 2024, mutta rahoitus jäi kaunistamaan vuoden 2023 tilinpäätöstä.
2. Ulkokuntosalin rakentaminen ja laitteet kirjattiin virheellisesti hyvinvointipalveluiden käyttökuluihin, vaikka oikea kirjaus olisi ollut investointeihin, 77.000 €.
3. Palkkakulujen osalta tapahtui riittämätön budjetointi.
4. Liian positiivinen odotus hankerahoituksen toteutumisesta. Sellaisia hankkeita oli budjetoitu mukaan, joita ei ollut haettavissa vuoden 2024 aikana.
5. Kansalaisopiston osalta oli budjetoitu liian paljon kurssimaksutuloja, jotka jäivät vuoden 2023 tasolle.

Tarkastuslautakunta toteaa, että talousarvion seuranta on suoritettava säännöllisesti ja mahdollisiin poikkeamiin on puututtava välittömästi ja myös tehtävä tarvittavat korjaustoimenpiteet niin, että jatkossa toiminta tapahtuu talousarviossa hyväksytyissä raameissa. Jatkossa on tarkoin huolehdittava taloudesta niin tuottojen kuin kulujenkin osalta.

9–12-vuotiaiden PlayCity-leiri toteutettiin 25.–28.6.2024

7.4 Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan perustehtävänä on järjestää ja kehittää asiakkailleen asiantuntevasti ja laadukkaasti näiden tarvitsemat tekniset palvelut. Tehtävänä on luoda asiantuntevalla maankäytön suunnittelulla edellytykset viihtyisän, terveellisen ja turvallisen asuin-, työ- ja vapaa-ajan ympäristön rakentumiselle.

Teknisen lautakunnan painopistealueet:

- yhdyskuntarakenteen ja elinvoimaisuuden kehittäminen
- kestävä maapolitiikka ja maankäytön suunnittelu ja kaava-alueiden toteutus
- nopeat ja joustavat liikenneyhteydet
- keskusta ja vapaa-aikakeskusalueen kehittäminen
- tehokas palvelutoiminta ja talouden tasapaino
- terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen
- kiinteistöjen toiminnallisen tehokkuuden tarkastelu
- energiatehokkuutta koskevan toimintasuunnitelman toteuttaminen
- yhteistyö ja osallistuminen
- työhyvinvoinnin ja jaksamisen parantaminen.

Tilinpäätös 2024

Teknisen lautakunnan talouden toteuma:

Tekninen lautakunta - toimintakate							
				Poikkeama €			
TP 2023	TA 2024	muutos	TA 2024 +muutos	TP 2024	Muutos % 2023-2024	TA+m / toteuma	Muutos € 2023-2024
-5 439 170	-5 523 037	0	-5 523 037	-5 196 753	-4,5 %	-326 284	-242 417

Teknisen lautakunnan toimintatuottojen toteuma oli 108 % ja toimintakulujen toteuma oli 101 %. Toimintakatteen muodostui 94 %

Teknisen toimialan osastojen toimintatuotot ja -kulut:

	Toimintatuotot 2023	Toimintakulut 2023	Toimintatuotot 2024	Toimintakulut 2024
Kaupunkisuunnittelu	138,9 %	80,1 %	91,5 %	92,5 %
Kunnallistekniikka	96,0 %	103,5 %	109,9 %	101,9 %
Toimitilapalvelut	125,9 %	105,9 %	109,1 %	100,9 %
Rakennusvalvonta	79,5 %	86,4 %	98,9 %	91,3 %

Lautakunnan toimintakate alittui 326 284 euroa vuonna 2024. Alitus muodostui pääasiassa toimitilapalvelujen loholla. Investointimenojen toteuma oli vuonna 2024 yhteensä 2 856 371 euroa. Talousarviossa siihen oli varattu 4 116 070 euroa. Toteumaksi jäi 69,39 %.

Kaavoitusohjelma vuosille 2024–2028 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.3.2024.

Asemakaavan muutos kortteleissa 1001 ja 1022 sekä ns. kerrostalokaavan uusi kaava-muutosehdotus on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.5.2024.

Investointien 2024 toteuma

Merkittävimmät investoinnit 2024 olivat:

- Vapaa-ajankeskusalue rakenteet (549 750 euroa)
- Katujen rakentaminen (419 532 euroa)
- Päälystäminen ja päälysteiden korjaus (235 832 euroa)
- Kirjastotalon peruskorjaushankkeen suunnittelutyö aloitettu
- Opintolan ja kolmenraitin koulun käyttövesiputkistot uusittu
- Hämes-Havusen sisäpiha-alueen kuivatukset ja sadevesiviemäroinnit.

Tarkastuslautakunnan arvio

Teknisen lautakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet osittain suunnitelmien mukaisesti. Vuoden aikana on tehty useita merkittäviä muutoksia talousarvioon. Tapahtuneista toiminnan ja talouden muutoksista on lautakunnan ja kaupunginhallituksen päätökset tilikauden 2024 aikana. Sitova toimintakate alittui 326 284 euroa. Alitusta muodostui jokaisella tulosalueella. Investoinnit olivat poistoja pienemmät. Merkittävimpien hankkeiden osalta edellyttämme kuitenkin tarkempaa asioiden valmistelua sekä talouden seurantaa.

Virkun ulkokuntosalin laitteita 10.5.2025

7.5 Rakennuslautakunta

Rakennusvalvonta palvelee kaupunkilaisia rakentamiseen liittyvissä asioissa sekä käsittelee rakentamiseen tarvittavat luvat, suorittaa lupiin liittyvät tarkastukset ja antaa ohjeita rakentajille. Rakennusvalvonta seuraa rakentamisen yleistä kehitystä kaupungissa sekä vaikuttaa valmisteluun, joka liittyy rakentamiseen, maisema- ja kaupunkikuvaan sekä maankäytön suunnitteluun.

Rakennuslautakunnan painopistealueet:

- toimiva palvelurakenne
- kuntayhteistyö
- rakentamisen ohjauksen ja sääntelyn tavoitteena on varmistaa laadukas, turvallinen ja terveellinen rakentaminen
- maankäytön ja rakentamisen suunnittelulla luodaan edellytykset laadukkaalle ja elinvoimaiselle rakennetulle ympäristölle
- rekisteritietojen laatu ja ajantasaisuus
- sähköiset palvelut ja maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen tuomat muutokset ja käytännöt.

Tilinpäätös 2024

Rakennuslautakunnan talouden toteuma:

Rakennuslautakunta - toimintakate							
TP 2023	TA 2024	muutos	TA 2024 +muutos	TP 2024	Muutos % 2023-2024	Poikkeama €	
						TA+m / toteuma	Muutos € 2023-2024
-190 100	-203 744	0	-203 744	-182 038	-4,2 %	-21 706	-8 062

Rakennuslautakunnan lupa- ja katselmustilastot:

Lupatyyppi	Saapunut		Myönnetty		Muu päätös		Lkm	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
POI Poikkeamispäätös	3	3	2	3	1	0	2	0
SUU Suunnittelutarveratkaisu	0	1	0	1	0	0	3	11
R Rakennuslupa	63	73	65	70	0	0	5	5
T Toimenpidelupa	26	24	26	24	0	0	7	2
M Maisematyölupa	10	14	11	14	0	0	21	13
PI Purkamisilmoitus	3	7	3	6	0	0	2	0
P Purkamislupa	3	7	3	7	0	0	2	2
RJ Rakennusluvan jatko	4	6	4	6	0	0	35	20
I Ilmoitus	15	9	15	9	0	0	16	8
TJO Vastuullinen työnjohtaja	73	67	64	66	0	0	147	131
TJ Toimenpideluvan jatko	1	1	1	1	0	0		
Yhteensä	201	212	194	207	1	0	240	192

Katselmukset lajeittain	2023	2024
Aloituseroitus	2	0
Rakennustöiden aloitus	3	11
Aloituskokous	5	5
Rakennuksen sijoitus	7	2
Rakennekatselmus	21	13
Väestösuojakatselmus	2	0
Rakennusvaihekatselmus	2	2
Käyttöönottokatselmus	35	20
Käyttöönottokatselmus ennen sisäänmuuttoa	16	8
Loppukatselmus	147	131
Yhteensä	240	192

Toimiva palvelurakenne

Lupien haku toimii sähköisenä lähes 100 %.
Varautuminen eläköitymiseen on toteutunut.

Talous

Talouden toteuma tulojen osalta saavutettu ja menojen osalta alitusta 21 706 euroa.
Rakennuslain muutokseen varauduttu.
Ohjelmistomuutokset aiheuttaneet lisäkustannuksia

Tarkastuslautakunnan arvio

Rakennuslautakunta on saavuttanut sille muutostalousarviossa asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Kauhajoella vieraili 1.10.2024
asiantuntijoita yhdeksästä Euroopan
maasta tutustumassa alueemme
tuulivoimahankkeisiin.

Kyseessä on EU:n rahoittama
BLOWIND-hanke, ja vierailun järjesti
Etelä-Pohjanmaan liitto.

7.6 Ympäristölautakunta

Lautakunnan tehtäväalue kattaa ympäristöterveyden, eläinlääketieteen ja ympäristön-suojelun lakisääteiset viranomaistehtävät.

Ympäristölautakunnan toiminnan toteuma

Ympäristöpalvelut toteutetaan Suupohjan kuntien (Isojoki, Karijoki, Kauhajoki ja Teuva) hyväksymän yhteistoimintasopimuksen mukaan. Ympäristöpalvelujen taloutta hoitaa ja siitä vastaa Kauhajoen kaupunki. Ympäristöpalvelujen talousarviosta päättää Kauhajoen kaupunki yhteistoiminta-alueen kuntia kuultuaan.

Vuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet ympäristöpalveluissa keskittyivät viihtyisyyden ja turvallisuuden lisäämiseen, yrittäjälähtöisiin toimintatapoihin sekä riski- ja asiakasperusteiseen tarkastustoimintaan. Ympäristölautakunnan tulokortissa määritellyt keskeiset tavoitteet ovat vuoden 2024 osalta pääosin toteutuneet.

Viranomaispäätöksenteosta on vastannut 10-jäseninen, ylikunnallinen ympäristölautakunta. Lautakunta kokoontui vuoden aikana 8 kertaa. Viranhaltijoille delegoitiin päätösvaltaa ympäristölautakunnan päätöksellä.

Tilinpäätös 2024

Ympäristölautakunta - toimintakate							
				Poikkeama €			
TP 2023	TA 2024	muutos	TA 2024 +muutos	TP 2024	Muutos % 2023-2024	TA+m / toteuma	Muutos € 2023-2024
-659 254	-627 470	0	-627 470	-675 379	2,4 %	47 909	16 125

Ympäristölautakunnan talouden toteuma

Ympäristölautakunnan toimintatuottojen toteuma on 103 %, toimintakulujen 105 % ja toimintakate 108 %. Toimintakate ylittyi 47 908 euroa vuonna 2024.

Myyntituotot sisältävät kuntien maksuosuudet ja valtion korvaukset eläinlääkintähuoltolain mukaisten tehtävien hoitamisesta. Maksutuotot koostuvat lupa-, tarkastus- ja perusmaksuista sekä päivystyspuhelintuotoista. Vuoden 2024 tarkastusmäärät eivät saavuttaneet tavoitteita, ja maksutuottojen toteuma jäi 90,7 %:iin. Toimintatuottojen määrä ylitti talousarvion 22 838 eurolla, johtuen kuntalaskutuksesta ja valtion vuoden 2023 valvonta-tehtävien korvauksista.

Ympäristöpalveluiden toimintakulut vuonna 2024 olivat 1 358 146 euroa. Toimintakulut ylittivät talousarvion 70 747 eurolla. Suurin syy ylitykseen olivat henkilöstökulut, jotka ylittivät talousarvion 94 903 eurolla. Henkilöstökustannusten nousuun ympäristöpalveluissa vaikuttivat eläinlääkinnän paikallisen sopimuksen mukaiset ylimääräiset sijaisuuskorvaukset silloin, kun ulkopuolista sijaista ei onnistuttu rekrytoimaan, sekä palkkaratkaisut, joihin ei oltu varauduttu riittävästi talousarvion laadinnan yhteydessä. Lisäksi useiden virkasuhteiden päättymisen ja siitä seuranneet vuosilomakorvaukset lisäsivät henkilöstökustannuksia.

YMPÄRISTÖ- LAUTAKUNTA	TA 2024				Muutos Poikkeama €		
	TP 2023	TA 2024	muutos	+muutos	TP 2024	2023-2024	TA+m / toteuma
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	517 898	510 429		510 429	538 710	4,0 %	28 281
Maksutuotot	139 110	145 000		145 000	131 545	-5,4 %	-13 455
Tuet ja avustukset	3 948	0		0	6 549	65,9 %	6 549
Muut toimintatuotot	4 041	4 500		4 500	5 963	47,6 %	1 463
TOIMINTATUOTOT yhteensä	664 997	659 929	0	659 929	682 767	2,7 %	22 838
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN							
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-1 156 969	-1 085 389		-1 085 389	-1 180 292	2,0 %	94 903
Palvelujen ostot	-62 397	-78 910		-78 910	-58 706	-5,9 %	-20 204
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 229	-24 200		-24 200	-28 065	97,2 %	3 865
Avustukset	-1 611	-1 000		-1 000	-2 147	33,3 %	1 147
Muut toimintakulut	-89 045	-97 900		-97 900	-88 935	-0,1 %	-8 965
TOIMINTAKULUT yhteensä	-1 324 251	-1 287 399	0	-1 287 399	-1 358 146	2,6 %	70 747
Toimintakate (SITOVA)	-659 254	-627 470	0	-627 470	-675 379	2,4 %	47 909

Kuntien maksuosuudet (jako viimeisimmän vahvistetun väkiluvun 31.12.2023 perusteella):

Maksuosuudet	Ympäristöltk ja hallinto	Ympäristön- suojelu	Ympäristö- terv.huolto	Valvonta- eläinlääkäri	Eläinlääkintä- huolto	Ympäristö palvelut yht.	TA 2024 arvio *)
Karjajoki	10 291,46	5 673,62	13 983,71	-23,42	41 465,11	71 390,49	74 221,00
Isojoki	15 714,41	8 663,25	21 352,23	-35,75	63 314,57	109 008,71	114 547,00
Teuva	41 217,83	22 723,12	56 005,47	-93,78	166 069,87	285 922,51	300 717,00
Kauhajoki	109 307,82	60 260,68	148 523,97	-248,70	440 409,75	758 253,53	788 595,00
Maksuosuudet yhteensä	176 531,53	97 320,66	239 865,39	-401,65	711 259,31	1 224 575,24	1 278 080,00

*) Karijoen, Isojoen ja Teuvan kunnille 9.10.2023 ilmoitettu arvio kuntalaskutuksesta 2024

Tarkastuslautakunnan arvio

Lakisääteisten tehtävien lisäksi ympäristöpalvelujen tehtäväalueen painopistealueet johdetaan Kauhajoen kaupunkistrategiasta ja kaupungin talousarviosta, jotka osaltaan ohjaavat toiminnan suunnittelua ja toteutusta. Laajan tehtäväalueen hoitamisessa lautakunta onnistui pääosin tavoitteiden mukaisesti.

Suurimmat talousarvion ylitykset johtuivat erinäisten kustannusten noususta, johon ei ollut osattu varautua talousarvion laadinnan yhteydessä ja johon lautakunta ei suoraan voinut vaikuttaa. Tarkastuslautakunta kannustaa ympäristölautakuntaa omalta osaltaan jatkamaan tarkkaa taloudenpitoa.

Kauhajoen kaupunki oli mukana Ylen Miljoona roskapussia-kampanjassa 15.4.-5.6.2024

Kuvassa Aron koulun oppilaita keräämässä roskia toukokuussa 2024

7.7 Henkilöstö

Kauhajoen kaupungin henkilöstön kokonaismäärä vuoden 2024 lopussa oli 587, joista vakinaisia työntekijöitä oli 413. Määräaikaaisessa työsuhteessa oli 174 henkilöä, joista työllistettyjen osuus oli 12 henkilöä. Vakinaisia oli 4 henkilöä enemmän kuin vuonna 2023 ja määräaikaaisia 15 henkilöä vähemmän.

Henkilöstön palkkakulut (sisältäen investointeihin liittyvät palkat) olivat 21,46 miljoonaa euroa, joka on 3,6 % edellisvuotta enemmän. Työsopimusratkaisuun sisältyi yleiskorotusten lisäksi paikallisesti jaettavia eriä myös vuonna 2024. Kokonaisuudessaan palkkakulujen korotus oli noin neljän prosentin tasoa. Talousarviota valmistellessa palkkavaus korotuksiin oli liian maltillinen.

Vuonna 2024 terveysperusteisia poissaolopäiviä oli yhteensä 9 527 kalenteripäivää, joista 2 573 päivää koostui ns. lyhyistä, alle 4 päivän poissaoloista. Poissaolojen kokonaismäärä oli hienoisessa laskussa, samoin lyhyiden poissaolojen. Lyhyiden poissaolojen tilastoinnin muuttumisen vuoksi tässä yhteydessä tarkastellaan alle neljän päivän pituisia poissaoloja (aiemmin tilastointi perustunut alle kolmen päivän poissaoloihin). Terveysperusteisten poissaolojen palkkakustannukset ilman sosiaalikuluja olivat 727 353 euroa, edellisenä vuonna kulut olivat 696 570 euroa. Kustannusten nousua selittää osin useahko pidempi sairausloma. Lyhyet poissaolot olivat laskussa.

Vanhuuseläkkeelle siirryttiin keskimäärin 65,15-vuotiaana. Eläkeikä on hieman edellisvuotta korkeampi. Työkyvyttömyyseläkkeelle jäi vuoden 2024 aikana yhteensä kuusi henkilöä. Erilaisten työkyvyttömyyden osa-aikaratkaisuiden piiriin näistä lukeutui kolme henkilöä. Työkyvyttömyysmaksujen osuus on 0,49 % palkkasummasta, kun verrokkikunnissa vastaava luku on 0,82 %.

Toimialoittain on toteutettu henkilöstön koulutussuunnitelmaa osaamistarpeet, lainsäädännön vaatimukset ja henkilöstön koulutustoiveet huomioon ottaen. Henkilöstön koulutautumista tuettiin Eduhouse-koulutusympäristön kautta. Vuosimaksun hinnalla koko laaja koulutusvalikoima on käytettävissä.

Työterveyshuolto ja työsuojeluorganisaatio ovat yhteistyökumppaneita ja asiantuntijoita työhyvinvoinnin ja työkyvyn tukemisessa. Työterveyshuollon toimija kilpailutettiin vuoden 2023 loppupuolella ja uutena toimijana aloitti toukokuussa 2024 KristinaMedi.

Paree-toiminnan myötä vuoden 2024 aikana on saanut käyttää Virkun palveluita 80 euron vuosimaksun hinnalla rajattomasti. Vuosikortteja lunastettiin vuoden aikana 51 kpl ja puolen vuoden kortteja 33 kpl. Liikunta- ja kulttuuriseteleitä tarjottiin yli puolen vuoden työsuhteessa olleille 40 euron arvosta. Edelleen henkilöstöllä perheineen oli mahdollisuus lainata Virkun välinevuokraamosta liikuntavälineitä, kuten maastopyöriä, sup-lautoja tai lumikenkiä. Työsuhdepyöräetuuden kautta hankittu polkupyörä oli käytössä noin 70 henkilöllä. Erilaiset hankkeet mahdollistivat henkilöstölle ilmaisia lajikokeiluita padelistä keilailuun ja äänimaljarentoutuksiin. Lajikokeiluiden lisäksi hankkeen kautta mahdollistettiin erilaisia työyhteisöiden työhyvinvointipäiviä.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta pitää edelleen tärkeänä henkilöstön työhyvinvoinnin ja ammattitaidon ylläpitoa ja tiedon siirtämistä sekä uuden osaamisen hankkimista. Kauhajoen kaupungin toiminnan laajuuden ja palvelujen monipuolisuuden huomioiden henkilöstön hyvinvointi ja osaamisen arvostaminen parantavat työssä jaksamista. Työhyvinvointia tulee seurata säännöllisesti esimerkiksi henkilöstökyselyin.

8. Muut havainnot vuodelta 2024

Tarkastuslautakunta korostaa asioiden huolellisen valmistelun tärkeyttä sekä lakien, säännösten ja ohjeiden noudattamista. Asioiden valmisteluun ja perehtymiseen tulee varata tarpeeksi aikaa. Esitysten tulee olla perusteltuja ja selkokielisiä siten, että päätöksenteko sujuu joustavasti.

Henkilöstön työhyvinvointiin ja työtyytyväisyyteen sekä työturvallisuuteen tulee kiinnittää edelleen erityistä huomiota. Luottamushallinnon tulee tietää oma tehtävänsä päätöksentekijänä, eikä osallistua operatiiviseen toimintaan.

Kaupungin tilinpäätös 2024 on ylijäämäinen 1,026 miljoonaa euroa. Kokonaisvelkamäärä asukasta kohden väheni 322 euroa ollen 5 350 euroa/asukas. Kaupungin konsernissa velkamäärä asukasta kohden väheni 371 euroa ollen 7 251 euroa/asukas, kun se edellisenä vuonna oli 7 622 euroa/asukas. Kaupungin konserni sisältää kaupungin, sen konserniyhtiöt ja osuudet kuntayhtymistä. Tiedonkulku tytäryhtiöiden ja kaupungin välillä tulee olla riittävää.

Kaupungin tilinpäätöksessä 2023 oli taseessa edellisten tilikausien ylijäämää 1,15 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 tilikauden ylijäämän 1,026 miljoonaa euroa kirjaamisen jälkeen taseen ylijäämä 31.12.2024 on 2,18 miljoonaa euroa. Kertaluonteisina erinä rahoitustuottoja kaupungin tilinpäätöksessä on 2,085 miljoonaa euroa, samoin CLT Plant Oy:n osakkeiden alaskirjaus 0,5 miljoonaa euroa. Ilman rahoitustuottoja tilinpäätös oman toiminnan osalta olisi jäänyt alijäämäiseksi.

9. Seuranta

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä arviointikertomuksen jälkiseurantaa. Lautakunta esittää, että kaupunginvaltuusto velvoittaa hallintokunnat ja konserniyhtiöt käsittelemään arviointikertomuksen ja ryhtymään toimenpiteisiin omalta osaltaan esille nostettujen havaintojen korjaamiseksi ja toiminnan kehittämiseksi. Tehdyistä toimenpiteistä pyydetään raportoimaan tarkastuslautakunnalle 30.10.2025 mennessä.

10. Tarkastuslautakunnan yhteenveto ja esitys valtuustolle

Tarkastuslautakunta toteaa, että Kauhajoen kaupunginvaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kaupungin ja kuntakonsernin tilinpäätöksessä ovat toteutuneet ja toiminta on järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta kehottaa kiinnittämään huomiota talouden tasapainon säilymiseen ja ennakoivaan taloudenhoitoon. Tarkastuslautakunta velvoittaa huomioimaan talousarvion toteutumisen kaupungin toiminnassa ja taloudenhoidossa. Talousarvion muuttamiseen ajantasaiseksi toiminnan ja talouden tai määrärahatarpeiden ja tuloarvioiden muuttuessa tulee huomioida. Tarvittavat toimenpiteet tulee tehdä tilivuoden aikana. Vuoden 2024 aikana valtuusto on käsitellyt kolmessa kokouksessa talousarviomuutokset.

Tarkastuslautakunta esittää kaupunginvaltuustolle tilinpäätöksen 2024 hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille.

Perinteinen yläkoululaisten traktorimarssi 1.6.2024

11. Allekirjoitukset

Kauhajoen kaupungin tarkastuslautakunta:

Taija Hakola
puheenjohtaja

Mika Muurimäki
varapuheenjohtaja

Heikki Ahola
jäsen

Eija Ala-Pantti
jäsen

Timo Laitila
jäsen

Arviointikertomus on allekirjoitettu sähköisesti.

This documents contains 42 pages before this page

Dokumentet inneholder 42 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 42 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 42 sider før denne side

Detta dokument innehåller 42 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende